

ØSTRE AGDER
BRANNVESEN

Forebyggendeanalyse

2018

INNHALDSFORTEGNELSE

Innhold

INNHALDSFORTEGNELSE	2
1. Sammendrag	4
1.1 Kort utdrag av konklusjoner og funn i analysen	4
1.2 Liste over tiltak	5
1.2.1 Funn gjennom analyse av 8 dimensjonerende hendelser	5
1.2.2 Funn gjennom analyse av andre forebyggende oppgaver	7
1.2.3 Funn ved analyse av ØABVs tjenester	8
1.2.4 Funn ved analyse av ØABVs kapasiteter vedrørende ny teknologi og nye utfordringer	8
1.2.5 Funn ved analyse av interne utfordringer for ØABV	9
1.2.6 Funn ved analyse av ØABVs videre utvikling	9
2. Innledning	9
2.1 Bakgrunn	9
2.2 Avgrensning	10
3. Rammer for arbeidet	11
3.1 Visjon og strategiske delmål	11
3.2 Mandat til forebyggendeanalyse	11
3.3 Planprosess videre	12
3.4 Lovkrav, forskriftskrav og forebyggende oppgaver	13
3.4.1 Brann- og eksplosjonsvernloven	13
3.4.2 Dimensjoneringsforskriften – krav til ROS	13
3.4.3 Krav til innsattstider	14
3.4.4 Forskrift om brannforebygging	14
3.4.5 Andre styrende forskrifter	16
3.4.6 Ny brann og redningsvesen forskrift kontra eksisterende dimensjoneringsforskrift	16
4. Plassering av forebyggende- og feieravdeling i ØABV	17
4.1 Dagens organisering av ØABV sett opp mot nasjonale strategiske mål	17
4.1.1 Delmål 1a – færre omkomne i brann	18
4.1.2 Delmål 1b – færre skadde i brann	19
4.1.3 Delmål 2 – Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier	20
4.1.4 Delmål 3 – Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner	21
5. Dagens situasjon i ØABV	22
5.1 Forebyggende avdeling	22
5.1.1 Risikoutsatte grupper	23
5.1.2 Særskilte brannobjekter	26
5.1.3 Forebyggende tiltak rettet mot barn og unge	29
5.1.4 Kurs, undervisning, øvelser og opplæring	30
5.1.5 Informasjonsarbeid	31
5.1.6 Andre forebyggende oppgaver	32
5.2 Feieravdeling	34
5.2.1 Bemanning	34

5.2.2 Feiing av skorstein og tilsyn av fyringsanlegg.....	34
5.2.3 Situasjonen i dag.....	36
5.2.4 Prosjekt tilsyn/feiing i kommunale boliger.....	37

6. ØABVs tjenester og funksjoner..... 37

7. Utfordringer for brannvesenet..... 39

7.1 Interne utfordringer	39
7.2 Dagens organisering	39
7.3 Personlig og faglig utvikling i ØABV.....	40

8. Åtte dimensjonerende hendelser for ØABV..... 40

8.1 Bygningsbrann i tett, verneverdig trehusbebyggelse	41
8.2 Brann på et stort kjøpesenter	42
8.3 Brann i truende rusmiljø.....	43
8.4 Brann på Sørlandet sykehus Arendal.....	44
8.5 Trafikkulykke med brann og kjemikalier i vegtunnel på ny E18	45
8.6 Togulykke med passasjertog.....	46
8.7 Drukning i elv	47
8.8 Ulykke til sjøs.....	48

9. Ny teknologi og utfordringer..... 48

1. Sammendrag

1.1 Kort utdrag av konklusjoner og funn i analysen

Gjennom en forebyggende analyse skal vi analysere hvilke personell og kompetanse som er nødvendig for et tilfredsstillende forebyggende arbeid. Arbeidet gjøres på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalysen og oppgavene i brann- og eksplosjonsvernloven § 11 med tilhørende forskrifter.

Fra nylig utført ROS-analyse fant vi at 11 av 13 omkomne i brann siste 17 år tilhørte risikoutsatte grupper. Det sier oss at arbeidet inn mot disse gruppene er og må være et av de viktigste forebyggende arbeidsoppgavene brannvesenet utfører. Vi har en nullvisjon om omkomne i brann. Fra 2020 er målet at ingen skal omkomme i brann i våre kommuner. Frem til 2020 er målet at maksimum én omkommer i brann. I august 2018 omkom en person i brann i Arendal kommune som også tilhørte risikoutsatte grupper. Visjonen og tilhørende mål vil forplikte både kommunene og brannvesenet til å gjøre tiltak for å hindre at personer omkommer i brann.

Fra samme ROS fant vi også at to objekter med krav til 10 minutters utrykningstid faller utenfor krav i dimensjoneringsforskriften. Disse objektene må det gjøres kompenserende forebyggende- eller beredskapstiltak mot i samarbeid med gjeldende kommune for å tilfredsstille forskriftskrav. Dersom beredskapsavdelingen ikke kan ivareta kortere utrykningstid vil installasjon av automatiske slokkeanlegg være et nødvendig tiltak. Dette må behandles videre i egen sak uavhengig av hva som fremkommer i videre analysearbeid og dokumentasjon av brannvesen. Det er foretatt beregninger på utrykningstider på ny og eksisterende vei. Økt bemanning ved Moland stasjon gir ingen gevinst i forhold til å ivareta krav med mindre det innføres kasernert vaktordning (1 min forspenningstid istedet for 5 minutter).

Brannvesenets forebyggende avdeling skal være slik bemannet og ha slik kompetanse at de krav som stilles til brannvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver oppfylles. Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen. Andre forebyggende oppgaver brannvesenet påtar seg krever ytterligere ressurser, Jfr. Dimensjoneringsforskriften § 3-2. **Det betyr at forebyggende skal bestå minimum av 7 årsverk + avdelingsleder.** For å utføre et tilfredsstillende forebyggende arbeid må forebyggende avdeling tilføres 1 årsverk som minimum etter forskriftskrav. I tillegg er det påpekt at brannvesenet bør styrkes med en prosjektstilling innenfor ekstern kursvirksomhet. For å drive ekstern kursundervisning er det også en klar anbefaling å erstatte dagens øvelsestilhenger med en øvelsesbil. Dette for å kjøre kurs hele året uten begrensninger. Det er også beskrevet behov for ytterligere 1 årsverk til arbeid mot risikoutsatte grupper. Dette årsverket kan tillegges et informasjonsårsverk som kan plasseres i administrasjonen i brannvesenet. Dette for at hele brannvesenet kan dra nytte av kompetansen. Kompetanse innenfor informasjon og kommunikasjon er noe som brannvesenet ikke har idag, men som er nødvendig for å utføre et tilfredsstillende forebyggende arbeid.

Feieravdelingen må tilføres 2 årsverk som allerede er beskrevet i brannordning fra 2008. Fra forskrift om brannforebygging skal også fritidsboliger inkluderes med feiing og tilsyn. Årsplanene nås ikke idag og med merarbeid i forbindelse med fritidsboliger må avdelingen styrkes. For å lettere få adgang til boliger/fritidsboliger som skal gås tilsyn i må brannvesenet forvente en merkostnad i forbindelse med overtid for å nå alle kundegruppene. Fleksibel arbeidstidsordning i feieravdelingen kan åpne opp for at noe av dette arbeidet blir en del av normal arbeidsdag.

Fra analyse av 8 dimensjonerende hendelser ser vi at det trengs tilførsel av ressurser fra andre avdelinger i brannvesenet for å utføre forebyggende arbeid. Kompetansen vi trenger har vi idag, men det må forankres og legges til rette for at arbeidet kan gjennomføres. Fra Gap analyser ser vi at vi mangler fagprogrammene byggforsk og infoland, samt tilgang til alle våre kommuners saksbehandlingssystemer. Dette har vært utfordrende da ikke alle benytter samme system. Dette må løses.

1.2 Liste over tiltak

Ved gjennomgang av de dimensjonerende hendelsene samt analyse av andre forebyggende oppgaver, listes funnene opp under med henvisning til kapitlene de hentes fra.

1.2.1 Funn gjennom analyse av 8 dimensjonerende hendelser

- 8.1 Alle områder med tett verneverdig trehusbebyggelse må kartlegges. De områdene som DSB har definert som verneverdig tett trehusbebyggelse (Risør, Lyngør, Tvedestrand, Tyholmen og Kolbjørnsvik) er kartlagt. Det foreligger bystyrevedtak fra Arendal kommune at også mindre områder med tett trehusbebyggelse skal kartlegges, først i Arendal, deretter i andre ØABV kommuner. Det må utarbeides innsats-/områdeplaner for kartlagte områder.

Brannvesenet har et samarbeid med Aust-Agder fylkeskommune om å kartlegge bygninger som er klassifisert som vernet eller fredet. I tillegg må det gjøres forebyggende tiltak i byggene for å hindre at slike bygg blir totalskadet i brann. Oversikten må gjøres kjent for beredskap.

Feieravdelingen må gå tilsyn/feiing av fyringsanlegg hvert 2. år i alle boliger innenfor tett verneverdig trehusbebyggelse, samt informere om brannsikkerhet i boligene. Særsilt risiko følges opp i samarbeid med andre enheter i kommunene.

Øvelser, opplæring og informasjon er viktig for å bevisstgjøre innbyggerne om forebyggende og begrensende tiltak ved brann i tett verneverdig trehusbebyggelse.

- 8.2 Økt fokus på tilsyn i salgslokaler med store publikumsmasser kan minske risikoen for brann og konsekvensen av brann.

Øvelser, opplæring og informasjon er viktig tiltak for å forebygge brann.

- 8.3 Forebyggende arbeid rettet mot risikoutsatte grupper må prioriteres da vi historisk sett har hatt 11 av 13 dødsbranner i disse gruppene fra 2000-2017. I tillegg har det vært en dødsbrann i august 2018 hvor personen som omkom var i risikoutsatt gruppe. Samarbeidsaktører må kartlegges og involveres.

Feieravdelingen må gå tilsyn på fyringsanlegg i boliger samt informere om brannsikkerhet i boligene. Særskilt risiko må følges opp i Trygg hjemme gruppen¹.

- 8.4 Det må årlig gjennomføres særskilt tilsyn ved Sørlandet sykehus avd. Arendal. Innsatsplaner må lages og øves.
- 8.5 Informasjon, øvelser og opplæring i hvordan forebygge brann ved trafikkulykke, samt riktig adferdsmønster ved brann.
- 8.6 Informasjon, øvelser og opplæring i hvordan forebygge brann ved togavsporing, samt riktig adferdsmønster ved brann. Registrere togtunneler med lengde over 300 m som særskilt brannobjekt og utføre tilsyn.
- 8.7 Informasjon i samarbeid med andre aktører om sikker atferd i vassdrag med sterk strøm for å unngå drukning.
- 8.8 Informasjon i samarbeid med andre aktører om sikker atferd til sjøs for å unngå ulykker. Herunder fokus på hurtiggående fritidsfartøy og atferd.

Felles for alle analysene er at vi har behov for tilgang til Byggforsk, Infoland samt tilgang til alle kommunes byggesaksarkiv og saksbehandlingsprogrammer. Vi har idag tilgang på 3 tjenestebiler i forebyggende som anses som tilstrekkelig i forhold til dagens behov. Feierne har egne biler som følger egen investeringsplan. I tillegg har ledergruppen en egen bil.

Oppsummert ressbruk fra analyser av dimensjonerende hendelser						
Analyse	Feier	Forebyggende	Beredskap	Informasjon	Øvelser/opplæring	Totalbehov
Bygningsbrann i tett verneverdig trehusbebyggelse Risør	0,03	0,11	0,03	0,04	0,03	0,24
Brann på Grisen kjøpesenter	0	0,03	0,02	0,01	0,01	0,07
Brann i truende rusmiljø Gjerstad	0	0,01	0	0,02	0	0,03
Brann på sykehus i Arendal	0	0,03	0,02	0,03	0,01	0,09
Trafikkulykke Fløyheitunnelen	0	0,02	0	0,01	0,02	0,05
Togulykke med redning Froland	0	0,02	0,01	0,01	0,01	0,05
Drukning i Nidelva Åmli	0	0,01	0	0,02	0	0,03
Ulykke til sjøs	0	0,01	0	0,02	0	0,03
Sum analyser	0,03	0,24	0,08	0,16	0,08	0,59

Tabellen gir en ressuroversikt for forebygging av de dimensjonerende hendelsene i ØABV, gjengitt som årsverk. Dette kommer i tillegg til lovpålagte oppgaver. Arbeid med hendelsene viser et begrenset bilde av det totale ansvarsområdet for forebygging i ØABV. Det er derfor i senere kapitler beskrevet de største ansvarsområdene som krever mest ressurser for å imøtekomme krav i Forskrift om brannforebygging. Det vi ser av analysene er at vi har et behov for ansatte med kompetanse innen informasjon og kurs/undervisning. Noe ØABV ikke

¹ Trygg hjemme gruppen er en intern gruppe i brannvesenet bestående av personer fra forebyggende- og feieravdelingen. Gruppen jobber særskilt inn mot risikoutsatte grupper.

har prioritert med egne stillinger idag. Dette er nødvendig kompetanse ifm. tiltak vi må gjøre i alt forebyggende arbeid, om vi skal oppnå nullvisjon. Det forventes en kostnad på rundt 750 000 kroner for hvert årsverk som tilføres forebyggende avdeling.

1.2.2 Funn gjennom analyse av andre forebyggende oppgaver

- 5.1.1 Forebyggende arbeid mot risikoutsatte grupper må styrkes. ØABV har en nullvisjon om antall omkomne i brann. Personer tilknyttet disse gruppene har en høyere sannsynlighet for å omkomme i brann enn andre. Samarbeidsavtaler med alle kommuner i ØABV må på plass for å komme i gang med planlagt arbeid mot de risikoutsatte gruppene. Herunder gjennomføring av opplæring og videre oppfølging. Det må prioriteres 3 årsverk til arbeid rettet mot risikoutsatte grupper. 1 årsverk er tillagt prosjektstilling (2018-2020) i beredskapsforebyggende arbeid. Forebyggende avdeling må selv prioritere 2 årsverk.
- 5.1.2 Tilsynsarbeidet i ØABV må prioriteres og 285 tilsynsobjekter må gås årlig. 4 årsverk må prioriteres til dette arbeidet. Til arbeid knyttet til forvaltning av søknader i forbindelse med fyrverkeri samt tilsynsarbeid rettet mot farlig stoff må det tilføres ytterligere 0,5 årsverk.
- 5.1.3 Forebyggende tiltak mot barn og unge i en tidlig livsfase er viktig holdningsskapende arbeid. Barnehage og skole må prioriteres med 0,5 årsverk.
- 5.1.4 Brannvesenet står i en særstilling i samfunnet til å drive kursvirksomhet mot interne og eksterne aktører. Mange av tiltakene som fremkommer i analyser av dimensjonerende hendelser samt prosjektarbeid og annet forebyggende arbeid, er behov for kurs, undervisning og opplæring. Det finnes ingen system for dette i dag. For å imøtekomme behov i markedet samt gjennomføre egne tiltak i henhold til mål må ØABV prioritere opprettelse av 1 årsverk til kurs, undervisning og opplæring. I en startfase kan dette løses med en prosjektstilling. Det bør kjøpes inn en øvelsesbil rigget for å drive øvelser ute hos kunden gjennom hele året. Drift og vedlikehold av utstyr dekkes av egne inntekter fra kurs og øvelser.
- 5.1.5 I likhet med punktene over er informasjon noe som brannvesenet er pliktig å utføre. Idag gjøres det i hovedsak gjennom tilsyn, men samfunnet er i endring og ØABV må gi ut riktig informasjon til riktig tid til sine innbyggere. Det må tilføres ressurser i form av 1 årsverk til informasjonsarbeid som kartlegger valg av informasjonskanaler og sørger for at riktig informasjon gis ut til målgruppene. Årsverk avdelingen ikke har idag må legges inn i handlingsplaner for å kunne fremskaffes.
- 5.1.6 Det må kartlegges hvilke 1890 bygårder som finnes i Arendal og følge opp disse med forebyggende tiltak. Flere områder med tett trehusbebyggelse må kartlegges og lages innsats-/områdeplaner for. Det må sikres at forebyggende avdeling til enhver tid har ansatte som er brann- og/eller byggingeniør. Dette for å bidra inn i forhåndskonferanser og planarbeid i

kommunene. I dette arbeidet er det også viktig at ØABV har tilgang til den enkelte kommunes saksarkiv.

Håndtering av overnatting- og arrangementssøknader må utføres som idag og trenger ikke ekstra ressurser.

- 5.2.3 Feieravdelingen skal drives etter årsplaner basert på risiko. Likevel har det over tid oppstått et etterslep i forhold til både tilsyn/feiing av fyringsanlegg. For å vite hvor risikoen er størst må etterslepet tas inn. Per idag er feieintervallet per 3,1 år, tilsynsintervall per 10,25 år og feiing-/tilsynsintervall i fritidsbolig per 9,06 år. Feieravdelingen må tilføres ressurser i form av 2 årsverk hvor det ene årsverket er en feierinspektør med stedfortrederfunksjon for avdelingsleder. 1 årsverk feiersvenn har en kostnad på rundt 600 000 kroner. I tillegg må avdelingen bruke samme saksbehandlersystem i alle kommuner. For å lettere få gjennomført spesielt tilsyn i fritidsboliger bør avdelingen innføre en fleksibel arbeidstidsordning i henhold til Arendal kommune sine retningslinjer. Dette for å sikre lettere adkomst siden eierne er tilstede i tillegg til å lettere imøtekomme samfunnets forventninger til en fleksibel tjeneste. Dette under forutsetning av at ansatte selv er villig til å arbeide mer fleksibelt enn tidligere. Feieravdelingen må også påregne å jobbe mer prosjektbasert i forhold til blant annet risikoutsatte grupper.

1.2.3 Funn ved analyse av ØABVs tjenester

Forskrift om brannforebygging stiller krav om at ØABV skal være tilstede ved oppstått hendelse for å bruke informasjon rundt hendelsen til å forebygge neste. Dette er et arbeid som analyse av de dimensjonerende hendelsene påpeker. Vi må lage system for evaluering av hendelser og bruke erfaringslæring for å forebygge neste.

Forebyggende avdeling må derfor sikre at det til enhver tid finnes ansatte med kompetanse på området, deriblant kompetanse innen brannetterforskning. For å sikre at dette finnes bør dette legges inn i en kompetanseplan for de som er aktuelle for arbeidsoppgaven. I tillegg forventer politiet innenfor brannetterforskning at brannvesenet selv lager rapport på hendelsene. Dette for å gi et informasjonsgrunnlag både nå og i senere tid dersom behov. Etter ROS-analysen analyserte vi alle dødsbrannene i ØABV de siste 17 årene.

Dokumentasjonsgrunnlaget for hendelsene var mer eller mindre fraværende slik at mye informasjon kan ikke fremskaffes. Det forteller oss viktigheten av å prioritere arbeidet fremover. Vi må være tilstede etter oppstått hendelse for å forebygge neste.

1.2.4 Funn ved analyse av ØABVs kapasiteter vedrørende ny teknologi og nye utfordringer

Det er planlagt et nytt fengsel i Froland, ny flyplass på Gullknapp samt nye skoler i Tvedestrand og Arendal med solcellepanel på tak. Noe av dette er allerede under bygging. Vi må være i forkant for å sikre at brannvesenets innsatsmuligheter i fremtiden er tilstede, samt sikre at vi blir involvert i forhåndskonferanser og fremtidige plansaker. Ansatte må tilegne seg kompetanse om forhold som kan

påvirke brannssikkerheten ved bruk av solcellepanel og annen ny teknologi.

1.2.5 Funn ved analyse av interne utfordringer for ØABV

For å oppnå nasjonale mål samt egen nullvisjon med våre mål må ØABV drive et aktivt forebyggende arbeid i hele brannvesenet. Det må legges til rette fra avdelingsledere beredskap, forebyggende, feier og 110 at vi drar i samme retning og samarbeider med prosjekter hvor det er naturlig. Analysene påpeker viktigheten av samarbeid på tvers, eksempelvis forebyggende og feier med ulike tilsyn mens beredskap lager innsats-/områdeplaner. Dette arbeidet kan ikke stoppe opp grunnet manglende forankring og prioritering. Da vil hverken nullvisjon eller andre mål nås. Største trussel mot manglende måloppnåelse i henhold til forebyggende arbeid er mangelfull prioritering og forankring i egen organisasjon.

1.2.6 Funn ved analyse av ØABVs videre utvikling

Per idag har ikke ØABV et overordnet mål som alle jobber mot. Det må lages et felles mål som er godt kjent blant ansatte i ØABV slik at alle vet hva brannvesenet står for og skal oppnå. Ansatte i uniform er ikke enkeltpersoner, men ØABV utad. Alle ansatte i ØABV som skal bruke uniform og kjøre uniformert bil må som et minimum ha årlig opplæring i førstehjelp, enkel brannslukking samt opplæring i oppmøte på et skadested. Dette for å ivareta samfunnets forventninger til brannvesenet og ØABVs eget omdømme.

2. Innledning

2.1 Bakgrunn

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesenet § 5-1 stiller krav til enhver kommune om å ha beredskap for brann og ulykker som sikrer innsats i hele kommunen innenfor krav til gitte innsatstider. Samme forskrift stiller også krav til nødvendig utrustning og kompetanse for å kunne håndtere de hendelsene som kan forventes å inntreffe.

Med ekstern fagstøtte og bred kommunal forankring ferdigstilte Østre Agder brannvesen (heretter navngitt som ØABV) i 2018 en omfattende ROS-analyse² i tråd med kravet i Brann- og eksplosjonsvern-loven § 9, 2. avsnitt. Analysen gjennomgikk hele 49 hendelser/situasjoner som det er forventet at brannvesenet kan møte. Deretter er det satt sammen 8 dimensjonerende scenarioer som kan utfordre brannvesenets håndteringsevne. De 8 scenariene dekker tilsammen flere av de 49 opprinnelige hendelsene/situasjonene:

- I. Bygningsbrann i tett verneverdig trehusbebyggelse
- II. Brann på kjøpesenter
- III. Brann i truende rusmiljø
- IV. Brann på sykehus

² ROS-analysen/Risiko- og sårbarhetsanalyse er ØABV sin analyse av kjente risiko- og sårbarheter i regionen vår.

- V. Trafikkulykke med brann og farlige stoffer
- VI. Togulykke med redning
- VII. Drukning i elv
- VIII. Ulykke til sjøs

Dette er både store og krevende hendelser man må forvente kan inntreffe, og som brannvesenet derfor må være rustet og forberedt på å håndtere. På bakgrunn av analysens konklusjoner vil plan for fremtidig organisering og dimensjonering av brann- og ulykkesberedskapen i ØABV fremkomme. Det kan være både organisatoriske tiltak eller tiltak i form av materiell, bemanning og kompetanseheving. Iverksettelsen av tiltakene vil ha sammenheng med brannvesenets prioritering, politiske føringer og økonomiske rammer innen budsjett/andre bevilgninger.

Forebyggendeanalysen er utført av følgende ansatte med ulik organisatorisk plassering i forebyggende- og feier avdelingen:

- Petter Vinje Svendsen, avdelingsleder forebyggende
- Terje R. Henriksen, avdelingsleder feier
- Marc Safari, feiersvenn
- Rune Røilid, branningeniør
- Ken A. Vevelstad, branningeniør

Analyse av 8 dimensjonerende hendelser i ØABV er i tillegg til ovennevnte utført av:

- Arve Gregersen, branninspektør
- Ingeborg W. Rømyr, branningeniør
- Frand Daniel Danielsen, branningeniør

2.2 Avgrensning

1. 110-sentralen er en avdeling i ØABV. Samtidig er krav og driftsforutsetninger annerledes for sentralen i forhold til resten av brannvesenet. Driften er styrt av andre forskrifter og paragrafer, og har et interkommunalt tilsnitt med samarbeid med flere andre brannvesen på lik linje med ØABV. Sentralen er derfor ivaretatt gjennom egen ROS-analyse av 2014. Denne vil bli revidert selvstendig våren 2019. 110-sentralen behandles derfor ikke som del av denne analysen. Det er heller ikke sett på oppbygging av den forebyggende organisasjonen i ØABV med plassering på ulike brannstasjoner. Dette vil bli sett på i forbindelse med ny dokumentasjon av brannvesenet/ØABV. I kapittel 9.2 vil noen tanker rundt dette fremkomme.
2. I de senere år har det vært flere permisjoner, langvarige sykemeldinger og ubesatte årsverk på avdelingene. Dette er ikke tatt høyde for i analysen, men kan være en medvirkende faktor i muligheten til å utføre planlagte oppgaver og oppfylle krav i forskriftene. Det kan stilles spørsmål om det ved slike tilfeller er en strategi for å spare lønnsmidler i stedet for å tilrettelegge for å utføre arbeid i henhold til plan. I flere enkelttilfeller har det ikke vært tatt inn vikarer og ubrukte lønnsmidler dekker opp annet merforbruk i brannvesenet. Dette kan medføre at viktig arbeid ikke kan utføres grunnet manglende ressurser.

3. Rammer for arbeidet

3.1 Visjon og strategiske delmål

ØABV har en nullvisjon for antall mennesker som omkommer i brann.

Videre støtter vi oss på de 5 strategiske målsetningene i stortingsmelding nr.35 i 2010 - Brannsikkerhet. De målene som er relevant for forebyggende arbeid er gjentatt under i kursiv, og kulepunktene er konkretisering på hvordan nasjonale mål vil bli førende for det videre arbeidet i ØABV. 3 av 5 målsetninger er av forebyggende art, mens de 2 siste er rent beredskapsmessig. Derfor er de unntatt her, men vil fremkomme i sin helhet i mål for beredskapsanalysen.

1. Færre omkomne og skadde i brann

- Visjon – ingen omkomne i brann i ØABV
- Redusere liggedøgn på sykehus pga brannskader med 40% neste 5 år (2019-2023 målt mot 2014-2018)

2. Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier

- Ingen brannsikrede fredede enkeltbygninger skal bli totalskadet i brann
- I tett verneverdig trehusmiljøer skal ikke mer enn én bygning bli totalskadet i brann (dvs unngå spredning til større områdebrann)
- I kirkebygg skal det mest verdifulle inventar/relieffer kunne reddes ut hvis en totalbrann er uunngåelig

3. Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner

- Systematisk kartlegge og definere bygg og installasjoner som er samfunnskritisk. Utføre forebyggende og beredskapsforebygging. Kulepunktene er eksempler på kritiske samfunnsfunksjoner, men lista er ikke uttømmende:
 - Oppfølging av risikoutsatte grupper
 - Nødvendige helse- og omsorgstjenester(Planverk på sykehus / sykehjem / omsorgsbolig, m.m.)

I dag bruker kommunene betydelige ressurser på tilsyn med byggverk og lignende der brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier (særskilte brannobjekter). Disse byggverkene eies og brukes i stor grad av virksomheter. Brannstatistikken viser imidlertid at åtte av ti som omkommer i brann, omkommer i private boliger. De fleste av disse er eldre, rusmisbrukere eller andre personer tilhørende definerte risikogrupper.

Skal det nasjonale målet i Stortingsmelding nr 35 om færre omkomne i brann nås, må det settes inn målrettede tiltak overfor disse gruppene, samtidig som brannsikkerheten i særskilte brannobjekter ivaretas. Da må virksomhetenes systematiske arbeid med brannsikkerhet styrkes. Denne analysen skal munne ut i velbegrunnede satsningsområder og tiltak som skal prioriteres for å nå målene om færre døde og reduserte skader som følge av brann.

3.2 Mandat til forebyggendeanalyse

ØABV skal analysere hvilke personell og kompetanse som er nødvendig for å nå et tilfredsstillende forebyggende arbeid på bakgrunn av risiko- og sårbarhetsanalysen og oppgavene i brann- og eksplosjonsvernloven § 11 med tilhørende forskrifter.

3.3 Planprosess videre

ROS-analysen, forebyggendeanalysen og beredskapsanalysen skal følges opp med nødvendig planverk for å sikre god håndtering av bestemte typer hendelser og viktige risikoobjekter.

Forebyggendeanalysen skal blant annet brukes til:

- Utvikle en tilfredsstillende brannordning
- Utvikle kompetanseplan for brannvesenet
- Sikre sporbarhet og kunne dokumentere hva som er lagt til grunn i analysene
- Lage plan for det forebyggende arbeidet
- Planene skal iverksettes, evalueres og ved behov endres i henhold til erfaringer
- Dimensjonere det forebyggende arbeidet
- Informasjonsplan
- Kommunikasjonstrategi

3.4 Lovkrav, forskriftskrav og forebyggende oppgaver

3.4.1 Brann- og eksplosjonsvernloven

Brannvesenets oppgaver knyttet til brannforebyggende virksomhet og beredskap mot branner og akutte ulykker er regulert i Brann- og eksplosjonsvernloven. Loven har som formål å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, mot ulykker med farlig stoff og farlig gods og andre akutte ulykker, samt uønskede tilsiktede hendelser.

- a) gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak i kommunen om fare for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle av brann og andre akutte ulykker
- b) gjennomføre brannforebyggende tilsyn
- c) gjennomføre ulykkesforebyggende oppgaver i forbindelse med håndtering av farlig stoff og ved transport av farlig gods på veg og jernbane
- d) utføre nærmere bestemte forebyggende og beredskapsmessige oppgaver i krigs- og krisesituasjoner
- e) sørge for feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

Kommunen kan legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets gjennomføring av oppgavene i første ledd. Departementet kan gi forskrifter om brannvesenets oppgaver.

§ 13. Særskilte brannobjekter

Kommunen skal identifisere og føre fortegnelse over byggverk, opplag, områder, tunneler, virksomheter m.m. hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier.

Kommunen skal sørge for at det føres tilsyn i byggverk m.m. som nevnt i første ledd for å påse at disse er tilstrekkelig sikret mot brann. Tilsynet skal omfatte alle forhold av betydning for brannsikkerheten, herunder bygningsmessige, tekniske, utstyrmessige og organisatoriske brannsikringstiltak og forhold av betydning for gjennomføring av brannbekjempelse og øvrig redningsinnsats.

Kommunen skal overfor sentral tilsynsmyndighet kunne dokumentere hvordan tilsyn med byggverk m.m. som nevnt i første ledd, som kommunen eier eller bruker, er gjennomført, og hvordan eventuelle pålegg er fulgt opp.

Kommunen kan ved enkeltvedtak bestemme at det skal føres tilsyn med andre byggverk m.m. enn de som er omfattet av første ledd. Kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om tilsyn med andre byggverk m.m. enn de som er omfattet av første ledd.

Departementet kan gi forskrifter om tilsyn med særskilte brannobjekter.

3.4.2 Dimensjoneringsforskriften – krav til ROS

Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen (1995) er den mest sentrale forskriften som regulerer hvordan ØABV skal dimensjonere sin forebyggende avdeling. Den lister opp spesifikke kompetansekrav i forhold til arbeidsoppgaver. Kommunene er pliktige til å oppfylle disse minimumskravene, men det skal ut fra en ROS-analyse vurderes om dette er

tilstrekkelig. Brannvesenets forebyggende avdeling skal være slik bemannet og ha slik kompetanse at de krav som stilles til brannvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver oppfylles. Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen. Andre forebyggende oppgaver brannvesenet påtar seg krever ytterligere ressurser.

I henhold til § 9 i Brann- og eksplosjonsvernloven skal alle kommuner etablere en risiko- og sårbarhetsanalyse.

Kommunen skal gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse slik at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt overfor. Kommunen skal evaluere hendelser for å sikre kontinuerlig læring og forbedring av det forebyggende og beredskapsmessige arbeidet.

3.4.3 Krav til innsatstider

Et av de mest sentrale kravene som stilles til beredskap og innsats i Dimensjoneringsforskriften er kravet til innsatstid i § 4-8:

- *Til tettbebyggelse med særlig fare for rask og omfattende brannspredning, sykehus/sykehjem med videre, strøk med konsentrert og omfattende næringsdrift o.l., skal innsatstiden ikke overstige 10 minutter.*
- *Innsatstiden kan i særskilte tilfeller være lengre dersom det er gjennomført tiltak som kompenserer den økte risiko. Kommunen skal dokumentere hvordan dette er gjennomført.*
- *Innsatstid i tettsteder for øvrig skal ikke overstige 20 minutter. Innsats utenfor tettsteder fordeles mellom styrkene i regionen, slik at fullstendig dekning sikres. innsatstiden i slike tilfeller bør ikke overstige 30 minutter.*

I henhold til § 5 – 5 i samme forskrift skal det i kommuner der brannvesenets snorkel- eller stigebil er forutsatt å fungere som påbudt rømningsvei etter bygningslovgivningen, skal vognfører ha samme beredskap som vaktlaget for øvrig.

I boligstrøk o.l. hvor kommunen har vedtatt at tankbil kan erstatte annen tilrettelagt slokkevannforsyning, jf. § 5-4 i Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn, skal tankbil kjøres ut samtidig med førsteutrykningen, dersom det er nødvendig for å sikre brannvesenet tilstrekkelig slokkevann.

3.4.4 Forskrift om brannforebygging

Forskriften skal bidra til å redusere sannsynligheten for brann, og begrense konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier.

Kommunen skal kartlegge sannsynligheten for brann og konsekvensene brann kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier i kommunen. Kommunen skal herunder kartlegge utsatte grupper i kommunen som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann, og brannobjekter der brann kan føre til tap av mange menneskeliv.

§ 15. Planlegging av det forebyggende arbeidet

Kommunen skal fastsette satsingsområder og planlegge samarbeid og tiltak for å redusere den kartlagte risikoen for brann på en effektiv måte. Satsningsområdene og tiltakene skal prioriteres og begrunnes.

§ 16. Gjennomføring av det forebyggende arbeidet

Kommunen skal gjennomføre tiltak i samsvar med planen for det forebyggende arbeidet, og på bakgrunn av hendelser, bekymringsmeldinger og lignende som gir ny kunnskap om risikoen for brann.

§ 17. Feiing og tilsyn med fyringsanlegg

Kommunen skal sørge for at røykkanaler i fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, blir feiet ved behov. Feiingen skal utføres på en faglig tilfredsstillende måte som medfører minst mulig ulempe for eiere og brukere. Etter feiingen skal feieren sørge for at all sot blir fjernet og brakt til egnet sted.

Kommunen skal sørge for at det ved behov blir ført tilsyn med fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk. Kommunen skal sørge for at det blir ført tilsyn med fyringsanlegget etter brann eller eksplosjon i eller i tilknytning til fyringsanlegget.

§ 18. Risikobasert tilsyn

Tilsyn etter brann- og eksplosjonsvernloven § 13 skal gjennomføres og prioriteres på bakgrunn av:

- a) risikoen for tap av liv og helse*
- b) risikoen for tap av materielle og kulturhistoriske verdier*
- c) risikoen for samfunnsmessige konsekvenser*
- d) risikoen for brudd på forebyggende plikter*
- e) effekten av tilsyn sammenlignet med andre brannforebyggende tiltak.*

§ 19. Andre tiltak mot brann

Kommunen skal motivere og samarbeide med aktuelle aktører for at de skal bidra til å redusere sannsynligheten for og konsekvensene av brann.

Kommunen skal fremme brannsikkerhet gjennom kommunale og regionale planleggings- og beslutningsprosesser.

Kommunen skal bidra til å innhente og formidle kunnskap om:

- a) hvordan branner starter og sprer seg*
- b) kjennetegn ved personer som omkommer eller blir skadet i branner*
- c) kjennetegn ved byggverk og bygningsmiljø som blir involvert i branner*
- d) hvilke forebyggende og beredskapsmessige tiltak som påvirker forløpet og utfallet av branner.*

§ 20. Evaluering av det forebyggende arbeidet

Kommunen skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet.

Etter branner som har hatt eller kunne fått alvorlige konsekvenser for liv, helse, miljø eller materielle verdier, skal kommunen evaluere om det forebyggende arbeidet har hatt ønsket effekt.

Kommunen skal iverksette rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte ved kartleggingen av risiko og sårbarhet for brann, og ved planleggingen og gjennomføringen av

forebyggende tiltak.

§ 21. Vannforsyning

Kommunen skal sørge for at den kommunale vannforsyningen fram til tomtegrenser i tettbygde strøk er tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for slokkevann.

I boligstrøk og lignende der spredningsfaren er liten, er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil.

I områder som reguleres til virksomhet hvor sprinkling er aktuelt, skal kommunen sørge for at det er tilstrekkelig vannforsyning til å dekke behovet.

3.4.5 Andre styrende forskrifter

Det er også flere andre forskrifter som er styrende for ØABVs forebyggende arbeid. Det stilles krav til brann- og redningstjenesten i Forskrift om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff og Forskrift om håndtering av farlig stoff. Internkontrollforskriften gjelder for alle virksomheter. Formålet med forskriften om eksplosjonsfarlig stoff er å sikre at enhver håndtering av eksplosjonsfarlig stoff skjer på en slik måte at risikoen for brann, eksplosjon, uhell og ulykker er redusert til et nivå som med rimelighet kan oppnås.

§ 2-10A. Fullmakt for kommunen til å fastsette regionale begrensninger i bruk av fyrverkeri

Etter en risikovurdering knyttet til lokale forhold, kan kommunestyret selv fastsette forskrifter om begrensninger i bruk av fyrverkeri i spesifikt angitte områder der det erfaringsmessig vil oppstå fare for liv, helse, miljø eller materielle verdier. Det kan herunder opprettes lokale forbudssoner i kommunen.

§ 7-1. Tillatelse til oppbevaring

Den som skal oppbevare eksplosiv vare må ha tillatelse.

Kommunen gir tillatelse til oppbevaring av pyroteknisk vare i mengder opp til og med 500 kg netto eksplosivinnhold. DSB gir tillatelse til oppbevaring av all annen eksplosiv vare uansett mengde og pyroteknisk vare i mengder over 500 kg netto eksplosivinnhold.

Formålet til Forskrift om håndtering av farlig stoff er å verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot uhell og ulykker med farlig stoff.

Kommunen skal føre tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften blir overholdt.

I tillegg fører Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap alene eller i samarbeid med kommunen tilsyn med virksomheter som representerer en betydelig risiko eller der direktoratet anser det som nødvendig for å ha oversikt over risiko knyttet til håndtering av farlig stoff.

Ved utøvelsen av tilsynet gjelder lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver § 33 – § 36.

3.4.6 Ny brann og redningsvesen forskrift kontra eksisterende dimensjoneringsforskrift

DSB har oversendt et forslag til ny dimensjoneringsforskrift til Justis- og beredskapsdepartementet i 2017. Denne forskriften er planlagt å erstatte eksisterende

forskrift og blir kalt Brann- og redningsvesen forskriften. Endringene i ny og gammel forskrift er ikke store, men vi har likevel valgt og ta inn en endring i vårt arbeid. Allerede i ROS-analysen ble begrepet innsatstid erstattet med utrykningstid samt definisjon av tettsted valgt til å følge SSB's³ definisjon. Dette er en endring vi velger å implementere allerede nå. Det skal fortsatt være minimum 1 årsverk per 10000 innbygger og egen avdelingsleder i tillegg. Idag mangler vi 1 årsverk ihht krav gitt av dimensjoneringsforskriften. Kompetansekrav i ny forskrift er ikke kjent, men vil fremkomme ved etablering av ny fagskole ved Norges brannskole i Tjeldsund. Det er derfor viktig at intern kvalitetshåndbok revideres på de punktene hvor det stilles kompetansekrav til ansatte.

I tillegg er det herunder verdt å nevne at veiledning til dimensjoneringsforskriften § 3-2 sier:

Ytterligere ressurser:

Kommunestyret må tilføre forebyggende avdeling ytterligere ressurser i form av personell og/ eller midler hvis:

- det generelt sett finnes store risikoobjekter (i kommunen/regionen)
- objektene har stor kompleksitet
- objektene har vist liten vilje til å investere i sikkerhet
- det var utilfredsstillende brannteknisk tilstand da objektet var nytt
- det er svak kompetanse hos (nyansatt) personell i brannvesenets forebyggende avdeling
- det tidligere er gjennomført utilfredsstillende brannforebyggende arbeid i kommunen
- kommunens ønske om informasjons- og motivasjonstiltak er omfattende
- forebyggende avdeling, herunder feiertjenesten, pålegges andre ikke-lovpålagte oppgaver, herunder tilsyn med andre brannobjekter

Flere av de opplistede kulepunktene over må tas stilling til.

4. Plassering av forebyggende- og feieravdeling i ØABV

Forebyggende- og feieravdelingen i ØABV er idag fordelt på følgende to stasjoner i våre 7 kommuner:

A2 – Arendal stasjon

- 6 årsverk + avdelingsleder forebyggende
- 7 feiersvenner + avdelingsleder feier

A4 – Risør stasjon

- 2 feiersvenner

4.1 Dagens organisering av ØABV sett opp mot nasjonale strategiske mål

For å oppnå nasjonale strategiske mål må ØABV sørge for at vi innehar riktig kompetanse for

³ SSB – Statistisk sentralbyrå

arbeidet. Kompetansen avdelingen sitter på er i stor grad knyttet til dimensjoneringsforskriften. Vi har feiere med lang linje som branninspektører samt flere ingeniører. Feierene har flere fagbrev i tillegg til feiersvenn. For forebyggende er kompetansen i stor grad knyttet opp til eldre arbeidsoppgaver, og lite til et funksjonsbasert arbeid som forskrift om brannforebygging legger til grunn. Vi skal i mye større grad selv avdekke risiko og iverksette tiltak for å redusere både risiko og konsekvenser av hendelser. Til dette arbeidet krever det endringsvillighet av de ansatte samt kompetanseløft ihht relevante kurs som arbeidet krever. Et godt eksempel der er risikoutsatte grupper. Hva er riktig kompetanse for å arbeide inn mot risikoutsatte grupper? Er det helserelatert bakgrunn eller ingeniør/feier med relevante kurs? Svaret er vanskelig å gi, vi må lære av veien vi går. Når vi ser andre behov enn de vi dekker idag må vi ansette i henhold til behov. Det forteller oss at vi må bli flinkere til å synliggjøre våre behov for å finne gode løsninger til utfordringene vi må løse.

ØABV er godkjent opplæringsbedrift og feieravdelingen tar jevnlig inn lærlinger. Et dilemma en nå har er at det viser seg et behov for flere årsverk til å utføre boligtilsyn. En lærling vil kun feie frem til bestått fagbrev som feiersvenn. I tillegg vil en lærling kreve oppfølging av en feiersvenn som igjen går ut over egen produksjon. Behovene nå er derfor helt klart å ansette feiersvenner.

4.1.1 Delmål 1a – færre omkomne i brann

Fra mandat gitt til analysen er det gitt noen mål og rammer som legges til grunn for det forebyggende arbeidet i brannvesenet. Disse er listet opp punktvist under med tilhørende behov og tiltak for å oppnå målene som settes. Tiltakene vil settes i prioritert rekkefølge i sammendraget der vi vurderer tiltakene og forventet effekt av disse.

Visjon – ingen omkomne i brann i ØABV

Fra ROS-analysen fant vi ut at i løpet av 17 år hadde vi 13 omkomne i brann i våre kommuner. Ved ett tilfelle omkom 2 personer i samme brann, i de andre brannene omkom 1 person. Alle var voksne personer. Ved å gå litt i dybden fant vi ut at 11 av disse 13 personene tilhørte risikoutsatte grupper. ØABV ligger noe høyere enn landsgjennomsnitt på omkomne i brann i forhold til innbyggertall. Vi kan forvente omtrent 1 omkomne per år i brann om statistikken legges til grunn. For å oppnå en null visjon ser vi oss nødt til å splitte mål opp i delmål som følger:

- **Ingen omkomne i brann etter 2020.**
- **Ikke mer enn 1 omkomne frem til 2020.**

Dette krever en målrettet strategi for brannforebyggende arbeid mot risikoutsatte grupper. I tillegg til dette arbeidet må det forventes en del aktive brannsikringstiltak som må prioriteres i kommunenes budsjetter for kommende år frem til 2020. Det er derfor viktig at vi sammen med kommunene lager en strategi for oppgradering av brannsikringstiltak i bygg hvor det er kjent det bor risikoutsatte grupper. Dette vil være et nødvendig tiltak for å oppnå nullvisjon. I praksis vil det si at sikkerhetsnivået for sykehjem må opp på dagens nivå (TEK 17). På litt lengre sikt vil det være en god gevinst i å kreve automatisk slokkeanlegg i alle boliger ved nyoppføring. Dette vil i større grad gi livsløpsstandard for boliger. Dette harmoniserer godt med tanke på at vi blir flere og flere eldre i Norge i årene som kommer. Samtidig som at flere

kommuner ønsker at flere eldre bor lenger hjemme i egen bolig.

4.1.1.1 Behov, tiltak, ressurser, kompetanse

Herunder listes opp forslag til tiltak som må gjøres for å nå målsetninger for det forebyggende arbeidet. Listen vil konkretiseres og gjengis med prioriteringer under sammendrag:

- Helsprinkle alle bygg med overnatting og assistert rømning, herunder sykehjem, omsorgsboliger, barnevernsinstitusjoner, hoteller, kommunale utleieboliger med særskilt risiko, asylmottak.
- Lokal forskrift som gir brannvesenet hjemmel til å gå ordinære tilsyn i utleieboliger, samt kreve automatisk slokkeanlegg i alle nye boliger under oppføring. Samt kreve installasjon av komfyrvakt i eksisterende boliger og brannalarmanlegg i alle kommunale utleieboliger.
- Jobbe målrettet inn mot risikoutsatte grupper. Kartlegge gruppene og iverksette tiltak. Informasjon, øvelser og opplæring viktige tiltak.
- Lage et system for evaluering av hendelser i etterkant av branner i tillegg til å drive brannetterforskning. Dette skal gjøres for å forebygge neste hendelse.
- Brannvesenets forebyggende arbeid skal være synlig og godt kjent i kommunene med god tilgjengelighet for innbyggerne.
- Vår overordnede visjon skal følges: Alltid tilstede for deg - for å yte rask og faglig bistand - før, under og etter DIN katastrofe!
- Alle innbyggerne skal vite at ØABV fokuserer på Din trygghet – vår stolthet.
- Hjemmesiden må revideres og til enhver tid være oppdatert med lettfattelig og tydelig informasjon.
- Brannforebyggende sikkerhetsarbeid rettet mot barn og unge i barnehage/skoler og i hjemmet er et viktig satsningsområde for oss.
- Være viktig bidragsyter i forhåndskonferanser ifm. reguleringsplaner/byggesaker.
- Utføre årlig tilsyn i særskilte §13 objekter kategori A med overnatting.

4.1.2 Delmål 1b – færre skadde i brann

Ved å gjennomføre ovennevnte tiltak vil økt sikkerhetsnivå i bygninger bidra til at startbrannen begrenses til en liten brann, og konsekvensen for personer som oppholder seg i bygget reduseres med hensyn til brannskader. Samtidig vil det være viktig å drive informasjonsarbeid om riktig måte å behandle brannskader på. Tiltak skisseres i kapittel under.

Mål:

- **Redusere liggedøgn på sykehus pga brannskader med 40% neste 5 år (2019-2023 målt mot 2014-2018)**

4.1.2.1 Behov, tiltak, ressurser, kompetanse

- Drive forebyggende informasjon om riktig behandling av brannskader for å redusere konsekvensene.
- Implementere arbeid med det nasjonale sky ilden prosjektet i alt relevant forebyggende arbeid. Brannvernopplæring/informasjon og spesielt forebyggende arbeid rettet mot barn og barnefamilier.

4.1.3 Delmål 2 – Unngå tap av uerstattelige kulturhistoriske verdier

Brannvesenet har ikke egen database som omhandler nødvendige detaljer om fredete bygg. Det er derfor essensielt at det etableres tett kontakt med fylkeskommunen og Riksantikvaren for å fremskaffe oversikt, og synliggjøre hvor det er hensiktsmessig å gjøre tiltak. Samtidig som det er kjent for brannvesenet hvilke bygg som har høy prioritet i forbindelse med brann. I dag finnes databasen Askeladden med oversikt over registrerte bygg. Databasen er ikke i dag tilgjengelig for 110 sentralen ved en brannmelding.

Målene er som følger:

- **Ingen brannsikrede fredete enkeltbygninger skal bli totalskadet i brann**
- **I tett verneverdig trehusmiljøer skal ikke mer enn én bygning bli totalskadet i brann (dvs unngå spredning til større områdebrann)**
- **I kirkebygg skal det mest verdifulle inventar/relieffer kunne reddes ut hvis en totalbrann er uunngåelig**

4.1.3.1 Behov, tiltak, ressurser, kompetanse

- Årlig revidere i samarbeid med fylkeskommunen og Riksantikvaren og ha oversikt over hvilke bygninger som er fredet. Skal gjøres kjent for 110 og beredskap.
- Mål om å få installert brannalarmanlegg og automatisk slokkeanlegg med direkte varslings til 110 i alle fredete bygninger for å sikre tidlig varsel og redusere konsekvensen av en brann.
- Følge opp plan for tett verneverdig trehusbebyggelse for Arendal, Tvedestrand og Risør (ref. bystyreprotokoll av 27.11.2014, se utdrag under).

Arendal bystyre vedtar at fremlagte forslag til Brannsikringsplan for tett trehusbebyggelse i Arendal legges til grunn for det videre brannsikringsarbeidet i Arendal.

Arendal Bystyre oppfordrer Østre Agder brannvesen til å jobbe videre med de prioriterte satsningsområdene og tiltakene.

Konkret finansiering av satsninger og tiltak må tas opp tilknyttet de årlige budsjett- og handlingsprogramprosessene.

Arendal Bystyre slutter seg til den foreslåtte prioriteringsrekkefølgen vedrørende videre brannsikringsplanlegging i regionen:

Østre Agder brannvesen starter arbeidet i de 5 prioriterte områder Arendal, deretter fortsetter arbeidet med kartlegging og innsatsplaner i Tvedestrand nedre bydel, Lyngør og Risør sentrum som også er områder på Riksantikvarens liste.

Etter dette ferdigstilles kartlegging av de siste 10 områdene i Arendal; Bota, Narestø, Torjusholmen, Bratteklev, Håvet, Strømsbuveien, Strømsbuneset, Sandvigen, Havsøya og Vrengen.

- For alle bygg med verdifullt inventar skal virksomheten/eier lage en verdisikring/redningsplan av verdier som skal reddes ut før bygget skades i brann. Denne må gjøres kjent for brannvesenet. Brannvesenet må være en stor pådriver i dette arbeidet.

Alle slike bygg bygget før 1650 må ha automatisk slokkeanlegg. Resterende bygg skal som et minimum ha brannalarmanlegg med direkte varsel til 110.

4.1.4 Delmål 3 – Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner

Her vil det forebyggende arbeidet for å unngå branner som lammer kritiske samfunnsobjekter innebære systematisk tilsynsarbeid. Dette blir beskrevet i eget kapittel om tilsyn.

Systematisk kartlegge og definere bygg og installasjoner som er samfunnskritisk og registrere særskilte objekter.

Kulepunktene er eksempler på kritiske samfunnsfunksjoner, men lista er ikke uttømmende:

- Oppfølging av sårbare grupper (tas høyde for i risikoutsatte grupper)
- Nødvendige helse- og omsorgstjenester (tilsyn/planverk på sykehus/sykehjem/omsorgsbolig)
- Kommunens kriseledelse og krisehåndtering (defineres som tilsynsobjekt/planverk alle rådhus)

5. Dagens situasjon i ØABV

Det forebyggende arbeidet i ØABV er splittet opp i 2 avdelinger, forebyggende avdeling og feier avdelingen. I tillegg utfører også beredskap noe beredskapsforebyggende arbeid. Under vil de forskjellige avdelingene med tilhørende arbeidsoppgaver defineres.

5.1 Forebyggende avdeling

ØABV har i dag snart 70000 innbyggere i ansvarsområdet. Det vises til krav i dimensjoneringsforskriften § 3-2 hvor det står: *Brannvesenets forebyggende avdeling skal være slik bemannet og ha slik kompetanse at de krav som stilles til brannvesenets gjennomføring av forebyggende og kontrollerende oppgaver oppfylles. Det skal utføres minst ett årsverk brannforebyggende arbeid etter forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn pr. 10.000 innbyggere i kommunen eller brannvernregionen. Andre forebyggende oppgaver brannvesenet påtar seg krever ytterligere ressurser.*

Det betyr at forebyggende skal bestå minimum av 7 årsverk + avdelingsleder.

I dag har forebyggende 6 årsverk + avdelingsleder, hvorav 1 årsverk fylles av et 2-årig vikariat. Ansatte på avdelingen har godkjent lovpålagt kurs i forebyggende kurs ved Norges brannskole med unntak av vikar.

I eksisterende brannordning er det påregnet arbeidsinnsats fra feier- og beredskapsavdelingen med forebyggende arbeid. Det har vært organisatoriske endringer i brannvesenet og innført et nytt årsverk i forebyggende. I tillegg er feieravdelingen tatt ut som egen avdeling hvor feiermester er blitt avdelingsleder. Befolkningsvekst i regionen medfører at vi idag skal være 8 årsverk på forebyggende avdeling (7 årsverk + avdelingsleder).

Årsverket avdelingen er underbemannet er opprinnelig dimensjonert til å dekkes opp av andre avdelinger tilsvarende 1 årsverk i arbeid. Dette har vist seg å være vanskelig å få en konkret oversikt over hva det innebærer og det foreligger derfor ikke en oversikt over hva arbeid årsverket skal levere. Erfaringsmessig er det liten overkapasitet i andre avdelinger til å bidra inn i det forebyggende arbeidet. Det er derfor nødvendig med 1 årsverk i nyopprettet stilling på forebyggende avdeling ihht forskriftskrav. Tidligere har feieravdelingen bidratt inn i kampanjer og noe kurs og undervisning, men arbeidsmengden er ikke dokumentert. Feieravdelingen er en selvkost tjeneste, dvs at kommunale gebyr dekker denne tjenesten som skal bestå av feiing av skorsteiner og tilsyn av fyringsanlegg. Annet arbeid utover dette må brannvesenet tilføre midler til. Dersom feieravdelingen skal utføre et årsverk inn i forebyggende avdeling, ref brannordning 2008 (1/2 årsverk feiermester Risør + 1/2 årsverk feiermester Arendal), må det synliggjøres hva som skal utføres og tilføres midler i henhold til dette. I dag er de halve feiermester stillingene fra 2008 slått sammen til en feiermester/avdelingsleder feier i Arendal. Eksisterende brannordning er ikke oppdatert med tanke på denne endringen. Analysen ser ikke på organisering av brannvesenet, men vil komme med noen innspill som kan tas med videre til ny dokumentasjon av brannvesen. Forebyggende arbeid må måles over tid. Derfor er det særdeles viktig at det utarbeides gode planer og strategier som blant annet beskriver mål for brannvesenet og det forebyggende arbeidet. Dette arbeidet må følges opp med årlig evaluering og justeres om behov. Etter noen år vil vi ha mulighet til å se om arbeidet utgjorde en forskjell eller om strategien må

endres. Det har vært forsøkt å fremskaffe oversikt over mål og strategier for arbeidet som utføres i dag, men dette har vist seg å være svært vanskelig å dokumentere. Brannvesenet har en overordnet visjon i dag som er: Alltid tilstede for deg - for å yte rask og faglig bistand - før, under og etter DIN katastrofe! Vi anbefaler sterkt at det utarbeides et overordnet mål for brannvesenet, som per i dag mangler. Målet skal ta hensyn til hva det forebyggende arbeidet i ØABV er, dette for å få en felles forståelse for arbeidet som skal gjøres.

5.1.1 Risikoutsatte grupper

I mange år har man sett tendenser til at noen grupper mennesker er ekstra utsatt for å omkomme i brann. Både fordi de oftere starter branner eller ikke oppfatter at det brenner og fordi mange kan ha vansker med å slokke eller komme seg bort. Dette omfatter 4 hovedkategorier:

1. Eldre (>67 år)
2. Arbeidsinnvandrere, flyktninger og asylsøkere
3. Rusmisbrukere
4. Psykiatri

Det er verdt å merke seg at en kombinasjon av de ulike gruppene nevnt over kan gjøre personer ekstra utsatt for brann. For eksempel eldre som bruker rusmidler eller har psykiske problemer. Flyktninger og asylsøkere var en mye større kategori tidligere hvor det var stor innvandring. I dag har vi ingen operative asylmottak i vår region vist til i ROS-analysen. Kategoriene er mer utdypet i ROS-analysen.

- 8 av 10 som omkommer i brann bor i egen bolig
- Aldersgruppen 70-79 år har dobbelt så stor sjanse for å omkomme enn aldersgruppen 20-69 år
- 5 ganger flere i aldersgruppen over 80 år dør i brann enn aldersgruppen 20-69 år

Forskrift om brannforebygging setter krav til oss at vi skal jobbe risikobasert, noe som innebærer at prioriteringer og ressurser skal benyttes ut fra hvor det er størst risiko for liv går tapt. Punktene over viser deler av utfordringen vi står overfor og hvor risikoen er størst. Vår egen dødsbrannstatistikk underbygger også dette.

Derfor ble det i 2015 etablert en trygg hjemme prosjektgruppe som skal arbeide aktivt inn mot risikoutsatte grupper. Prosjektet har egne arbeidsplaner, men det har vært utfordrende å følge disse aktivt. Det er særdeles viktig at planene som legges blir fulgt, evaluert og justert om endringer er nødvendig. Den røde tråden i arbeidet må være tilstede for at vi etter en viss tid kan synliggjøre effekten av arbeidet. I dag har vi 1 årsverk i forebyggende avdeling som jobber med trygg hjemme. Dette er et viktig satsningsområde for forebyggende avdeling siden 1 av 6 årsverk benyttes til dette. I forebyggende plan for 2019 vil det fremkomme tydeligere hvilke arbeidsoppgaver og planer som ligger under dette årsverket. Fra 2018 ble det i tillegg til årsverket i forebyggende opprettet en prosjektstilling i beredskap, finansiert av det store brannløftet⁴, for å finne arbeidsmetoder for å utføre beredskapsforebyggende arbeid. Potensialet er under kartlegging og tiltak skal iverksettes

⁴ Brannløftet - I 2016 feiret Gjensidige sitt 200-årsjubileum, og som største eier i forsikringsselskapet ønsket Gjensidigestiftelsen å markere dette med en gave til det norske samfunn. Gaven er «Det store brannløftet», som er et prosjekt med ulike tiltak som på kort og lang sikt vil trygge hverdagen til befolkningen ytterligere.

fra og med juli 2018. Målet med prosjektstillingen skal være å få utført konkret beredskapsforebyggende arbeid spesielt rettet mot risikoutsatte grupper. Prosjektstillingen styres av prosjektleder for trygg hjemme i forebyggende avdeling.

Halvparten av de som omkommer i brann og hører til en risikoutsatt gruppe, mottar ingen kommunale tjenester i hjemmet. Et viktig arbeid er derfor å fremskaffe opplysninger om risikoutsatte grupper som ikke er med i kommunalt register. En nasjonal kampanje som aksjon boligbrann vil etter en kartlegging være et nyttig verktøy til å nå denne gruppen. I tillegg må vi bidra med målrettet informasjonstiltak på alle organiserte treffsteder som jobber med rus og psykiatri.

Etter innarbeidelse av visjon om null omkomne etter 2020 må det allerede i 2018 prioriteres minst 3 årsverk til dette. Prosjektleder, prosjektstilling og i tillegg en person fra forebyggende avdeling som aktivt bidrar ut med informasjon på organiserte treffsteder som jobber med rus og psykiatri. Med hensyn til at siste dødsbrann (august 2018) også er innenfor denne gruppa ser vi at temaet må prioriteres høyt. Det er derfor et av de viktigste satsningsområdene for brannvesenet om vi skal oppnå mål om null omkomne fra 2020.

5.1.1.1 Kriterier for å havne i kategoriene

Eldre

Dette er den klart største gruppen og i ROS-analysen har vi valgt å kategorisere inn eldre over 67 år som bor alene/eller sammen med andre i egen bolig. En del av bakgrunnen for valget er knyttet til statistikk som utgis av statistisk sentralbyrå (SSB) om temaet. Dette gjør det enkelt for oss å fremskaffe statistikk for omfanget av gruppen. Ulempen er at mange flere personer enn strengt tatt de nødvendige faller inn i kategorien. Fordelen med det etter vårt syn er at vi starter med et målrettet forebyggende arbeid på et mye tidligere tidspunkt som igjen forebygger personer fra å ikke havne inn i kategorien. Kan vi i tillegg være en pådriver for å få installert branntekniske sikkerhetsinstallasjoner (les: automatisk slokkeanlegg, brannalarmanlegg etc.), vil sikkerhetsnivået i boligen være mye høyere enn tidligere. Omtrent 16 % av våre innbyggere faller inn i kategorien. Dette er klart mye mer enn om grensen hadde blitt satt på eksempelvis 75 år. Risør er den kommunen med flest innbyggere (19%) prosentvis i forhold til innbyggertall i kategorien og Froland har minst (12%).

Rus

Dette er nok den vanskeligste gruppen å nå inn til med tanke på brannsikkerhet. I tillegg kan dette være en gruppe som ikke har mange nære pårørende. Her handler det mye om godt samarbeid med de ulike etater og grupper som jobber med mennesker som har problemer med rus. Her vil det også være svært viktig å tenke på tildeling av bolig.

Kommunene har god oversikt over de personene som de har tildelt kommunale boliger til. NAV har god oversikt over de personene som får offentlig støtte til bolig. Noen av disse vil være innenfor kategorien. Samtidig vil det være mørketall i forhold til omfanget siden det er personer, som av diverse grunner ikke mottar offentlige tjenester. Dette vil være privatpersoner som per nå klarer seg på egenhånd eller ved hjelp av egen familie eller andre pårørende. Kommunene, politi og SSHF (Sørlandets sykehus HF) har oversikt over mange rusmisbrukere, men grunnet taushetsplikt er det utfordrende for oss å få samme oversikt. Kriteriet for å falle inn i denne ruskategorien vil være misbruk som påvirker egen og/eller

andres sikkerhet. Omfanget av kategorien er i stor grad knyttet til de som mottar en eller flere tjenester av kommunen, SSHF, politi eller NAV samt kombinasjon av disse. Utfordringen til det forebyggende arbeidet i første omgang vil knyttes mye opp til øvelser/opplæring av det personellet som håndterer personene i kategorien. Flere av personene i kategorien har liten evne til å vurdere egenrisiko og vil være en utfordrende gruppe å drive holdningsendrede arbeid mot.

Psykiatrici

Det finnes lite statistikk og forskningsmateriale som sier noe om sammenhengen mellom brann og psykiske problemer, men det finnes noen indikasjoner på en slik sammenheng. Psykiatri og rus henger ofte sammen.

Det er usikkert i hvor stor grad informasjon har innflytelse på de utfordringene som denne risikogruppen har i forhold til brann. For å nå denne gruppen best mulig med informasjonen kan det være hensiktsmessig å bruke videreformidlere som foresatte og helse- og sosialtjenesten i kommunen. Aller helst bør informasjon brukes sammen med andre virkemidler som tilsyn og regelverk. Som i forrige kategori er det utfordrende å få en fullstendig oversikt over denne kategorien grunnet taushetsplikten i helsevesenet, kommunale enheter etc.

Brannvesenets satsing mot denne kategorien forutsetter et tett samarbeid med helse grunnet at innenfor denne kategorien har vi en større andel påsatt branner enn ellers i andre kategorier. Kategorien inneholder mange mørketall siden vi kun kan definere kjente utfordringer og de som mottar en eller annen form for støtte- og oppfølgingsordning. Samarbeid med kommunale/offentlige oppfølgingstjenester samt øvelser og opplæring rettet mot kategorien vil være viktige tiltak for oss å sette i system og utføre. I et fåtalls tilfeller hvor en villet handling setter egen og andres sikkerhet i fare må vi inn i hvert enkelt tilfelle og vurdere hensiktsmessige tiltak, hvorav alt fra informasjon til installasjon av branntekniske sikkerhetsinstallasjoner må vurderes.

Innvandrere

10% av befolkningen i vår region er innvandrere. Prosentvis i forhold til innbyggertall er det flest i Åmli kommune (13,8%), mens det er færrest i Froland (7,8%). Enkelte innvandrere har ikke samme boevne og kunnskap som etnisk norske. Brannfrekvensen hos enkelte innvandrergupper øker som følge av dette. Fremover vil kanskje denne kategorien endres mest av de nevnte kategoriene. Vi har ingen asylmottak i vår region per i dag. Det innvandres ikke like mange flyktninger og asylsøkere som foregående år og flesteparten som innvandrer er arbeidsinnvandrere. Trygg hjemme gruppen har startet opp med informasjonsarbeid rettet mot enkelte innvandrergupper. Det vil være viktig å følge opp dette arbeidet i alle kommuner, særskilt Åmli som har flest per innbygger. Samarbeidsavtaler med alle kommuner må på plass sammen med tilbud om tiltak for innvandrere. På sommerhalvåret er det et større antall arbeidsinnvandrere enn året ellers. Flere personer forventes å bo i midlertidige boliger med lavere krav til standard enn godkjente helårsboliger. Dette er med på å skape et risikobilde som vi må ha et forhold til å iverksette tiltak mot. Det er fortsatt naturlig å vise til dødsbrannen i Drammen i 2008 hvor 7 polske arbeidere omkom.

5.1.1.2 Forebyggende arbeid rettet mot utsatte grupper

Fra ROS-analysen fant vi at alle omkomne i brann de siste 17 år i ØABV tilhørte en eller flere kategorier av utsatte grupper. Etter å ha undersøkt politirapportene nøye fremkom det i 2 tilfeller at personene i hendelsene ikke falt inn under begrepet utsatte grupper. Grunnet mangelfull evaluering er det vanskelig å finne sammenfallende faktorer i alle 11 tilfellene hvor risikoutsatte grupper har vært involvert. Det er likevel nærliggende å anta at minst halvparten av disse mottok en eller annen form for offentlig eller kommunal hjelp eller selv har frasagt seg muligheten til hjelp. I fremtiden må vi definitivt være tilstede dersom tilsvarende hendelser forekommer. Vi må delta aktivt gjennom brannetterforskning, evaluere hendelsen og aktivt bruke evalueringen for å forebygge neste hendelse. For å få en god kontinuitet og erfaringslæring i brannetterforskningsarbeidet er skriftliggjøring av arbeidet viktig. Politiet ønsker at brannvesenet utarbeider rapporter etter branner hvor lokal etterforskningsgruppe har etterforsket brannen. Dette arbeidet må brannvesenet prioritere. Samarbeidsavtaler mellom brannvesenet og eierkommunene skulle på plass innen 2017 etter plan, men er ikke utført. Avtalene forplikter begge parter til et utstrakt samarbeid rundt blant annet opplæring/undervisning samt oppfølging av risikoutsatte grupper. Det er viktig at dette kommer på plass snarest da det i mange tilfeller vil være en grunnstein i samarbeidet mellom kommunale enheter og brannvesenet. Det er utført noe opplæring og undervisning mot innvandrergupper i 2017. Vi må også kartlegge omfanget av de personer som tilhører risikoutsatte grupper som ikke mottar en eller annen form for støtte- og/eller oppfølgingstjenester fra det offentlige. Her er det mye mørketall. I kapittelet over beskrev vi at et kriterium for å havne inn under begrepet risikoutsatte grupper, er at de mottar en eller annen form for offentlig hjelp. Vi må starte arbeidet vårt med det som er kjent og utvide det etter hvert til det som ikke er kjent per i dag.

5.1.2 Særskilte brannobjekter

Kommunen ved brannvesenet skal identifisere og føre tilsyn over byggverk, opplag, områder, tunneler, virksomheter m.m. hvor brann kan medføre tap av mange liv eller store skader på helse, miljø eller materielle verdier. Tilsynet skal omfatte alle forhold av betydning for brannsikkerheten, herunder bygningsmessige, tekniske, utstyrmessige og organisatoriske brannsikringstiltak og forhold av betydning for gjennomføring av brannbekjempelse og øvrig redningsinnsats.

I vår region er det registrert omtrent 400 særskilte brannobjekter fordelt kommunevis:

	Særskilte brannobjekter			
Kommune	A	B	C	Sum
Arendal	157	43	13	213
Froland	21	3	2	26
Vegårshei	14	5	1	20
Åmli	17	3	0	20
Gjerstad	17	3	1	21
Tvedestrand	32	6	8	46
Risør	46	7	1	54

Sum	304	70	26	400
-----	-----	----	----	-----

Et særskilt brannobjekt er alle typer brannobjekter som er omfattet av brann- og eksplosjonsvernlovens § 13 og er oppdelt i følgende 3 kategorier:

- a) Brannobjekter hvor brann kan medføre tap av mange liv.
- b) Brannobjekter som ved sin beskaffenhet / virksomhet antas å medføre særlig brannfare eller fare for storbrann med samfunnsmessige konsekvenser.
- c) Brannobjekter med særlig kulturhistorisk verdi.

Tilsyn som virkemiddel i særskilte brannobjekter blir vurdert etter risiko med hyppighet en til fire års tilsynsintervall. Flere objekter blir vurdert til tilsynsfrekvens hvert annet år. C-objektene går hvert fjerde år. Dette gjelder 26 objekter. Enkelte av C-objektene har også fyringsanlegg og mottar følgelig feiing/tilsyn av feier. Vi må sørge for at forebyggende og feier utfører hver sine tilsyn samtidig på de objektene hvor det er naturlig.

Fra januar 2016 og frem til april 2018 har det vært fire branner i særskilte brannobjekter. Alle disse objektene har brannalarmanlegg med direkte varsling til 110. I tre av fire tilfeller ble bygningsbrannen meldt som en automatisk brannalarm (ABA), den siste var en pipebrann meldt av en innringer. To av brannene startet på et soverom, en brann startet på et våtrom og den siste startet i en skorstein. Her er det uansett mørketall da beredskap må beskrive i BRIS⁵ om objektet hendelsen inntraff i var et registrert §13 objekt. Dette krever et godt samarbeid mellom beredskap og forebyggende slik at en vet hvilke objekter som er registrert og dermed gir oss god informasjon dersom det oppstår hendelser i registrerte objekter. Etter hvert kan en legge statistikk til grunn og på bakgrunn av denne også vurdere om hyppigheten på tilsyn i objektene er tilstrekkelig. 110 sentralen har heller ikke oversikt over hva som er registrerte §13 objekter. Det er hensiktsmessig å vite dette allerede før en iverksetter innsats.

Hva er et tilsyn?

Et tilsyn er et møte mellom eier/bruker og brannvesenet hvor brannteknisk dokumentasjon for bygget gjennomgås. Har virksomheten dokumentert det branntekniske sikkerhetsnivået i bygget, og sikker bruk av bygget? Har eier iverksatt nødvendige rutiner for kontroll og vedlikehold av branntekniske installasjoner?

Tilsynsarbeidet i ØABV har over tid vært mangelfullt grunnet prioritering av prosjektarbeid og annet.

Vi må påregne at tilsynsarbeidet prioriteres høyt for å ta igjen et etterslep over tid. Dette er et svært viktig arbeid for å kunne oppnå målet vårt om null omkomne.

I ØABV skal alle A-objekter med overnatting ha årlig tilsyn på bakgrunn av nullvisjonen. Dette utgjør omtrent 20% av registrerte tilsynsobjekter.

Det forventes årlig tilsyn og oppfølgingsarbeid i minst 1/3 av resterende A-objekter uten overnatting. I tillegg forventes at antall B-objekter etter revisjon av §13 arbeidsliste vil øke

⁵ BRIS er et rapporteringssystem med oversikt over hvilke oppdrag brann- og redningstjenesten håndterer.

fra 70 til 100 objekter med tilsyn hvert annet år i gjennomsnitt. Tilsyn på C-objekter skal utføres hvert fjerde år. (Tilsynspersonell må kartlegge sine tilsynsobjekter og prioritere målrettet arbeid mot disse. Her må også andre tiltak enn tilsyn vurderes ihht kartlagt risiko).

Totalt vil man ha behov for å utføre ca. 285 tilsyn eller andre tiltak hvert år. Et årsverk med tilsynsarbeid mot §13-objekter er ca. 70 tilsyn og således krever nødvendig tilsynsarbeid i ØABV fire årsverk.

Det er ikke lenger et krav fra DSB om faste intervall på tilsyn, men brannvesenet må ha en bevisst holdning i forhold til hyppighet og oppfølging. *Alle tilsynsrapporter skal følges opp til avvikene lukkes.* Dette er et omfattende arbeid. Vi må påregne å bruke mye ressurser fremover for å oppnå tilfredsstillende sikkerhetsnivå i særskilte brannobjekter. Det må også forventes at det kan bli stilt kritiske spørsmål til brannvesenets myndighetsutøvelse i tilsynsarbeidet eller mangelfullt tilsynsarbeid over tid dersom en hendelse oppstår i et særskilt brannobjekt. Det er derfor viktig at brannvesenet prioriterer ressurser og kompetanse til dette arbeidet. Kompetanse er gitt av krav i dimensjoneringsforskrift og må være førende.

De registrerte særskilte objektene i dag består av de opprinnelige kommunevise objektene fra før sammenslåing. I nyere tid har det vært en del byggeaktivitet i kommunene og det er et klart behov for å kartlegge objekter ifm registrering, deriblant kan det spesielt trekkes fram landbruksnæring med større driftsbygninger og stort dyrehold. Med tanke på visjon om null omkomne i brann vil det også gjelde tap av dyreliv sågar som menneskeliv.

Campinglivbransjen er en bransje som det i senere tid har blitt rettet et økt fokus mot. Dette spesielt med tanke på avstandskrav mellom lave byggverk (spikertelt). Her må brannvesenet følge opp med god dialog med næringa for å oppnå et tilfredsstillende sikkerhetsnivå på campingplasser. Flere campingplasser har lang innsatsvei og en må forvente at egeninnsats ved brann er med og påvirker utfallet av brannen. Derfor er det særdeles viktig at campingplassene følges opp og er registrert som særskilte objekter hvor brannvesenet har tilsyns adgang. Det vil helt klart være en stor fordel å sette like krav til alle campingplasser på Agder som alle brannvesen i Agder følger opp likt.

Tilsyn med farlig stoff anlegg og saksbehandling av søknader ved salg av fyrverkeri krever ytterligere ressurser. ROS-analysen beskriver hvilke anlegg som er registrert i FAST databasen. Disse anleggene skal brannvesenet etter forskrift om håndtering av farlig stoff føre tilsyn med. I tillegg skal brannvesenet føre tilsyn med mindre gassanlegg, eksempelvis restauranter/storkjøkken. Flere slike anlegg har en kapasitet med farlig stoff under meldepliktig grense. Dette krever kontinuerlig kartleggingsarbeid for å følge opp med hensyn til sikkerhet. I FAST anlegg og kart har vi omtrent 140 registrerte anlegg farlig stoff. Av disse er omtrent 70 % LPG anlegg. Det er ikke spesifikke krav til tilsynsintervall, men for å nå alle LPG anlegg i en 4 års periode må det gjennomføres ca 25 tilsyn årlig. Av tidligere beregning vil dette utgjøre 0,4 årsverk. Tilhørende saksbehandling etter forskrift om farlig stoff er inkludert i beregning. Vi har årlig 25-30 søknader om handel med pyroteknisk vare. Utenom dette skal det også søkes om avfyring av pyroteknisk vare som også krever saksbehandling. Av slike søknader har vi omtrent 15-20 årlig. Oppsummert har vi fra 40-50 søknader om handel eller avfyring av pyroteknisk vare. Disse skal saksbehandles og følges opp med evt tilsyn. I tillegg kommer annen saksbehandling iht forskrift om eksplosiv vare. Dette arbeidet

krever 0,1 årsverk. Totalt kreves 0,5 årsverk til farlig stoff forskrift og forskrift om eksplosiv vare.

5.1.3 Forebyggende tiltak rettet mot barn og unge

5.1.3.1 Flammebært

ØABV har sammen med resterende brannvesen i Agder forpliktet seg til, gjennom felles søknad til brannløftet, om å besøke alle barnehager i egne kommuner gjennom prosjektperiode fra 2017-2020. Prosjektet ble planlagt til å gjennomføres gjennom Flammebært som er en bamse som plasseres ut i barnehagen og blir med barna hjem på rundgang og foretar sikkerhetssjekk. Dette er det blitt en liten endring på. Vi vil i en periode frem mot 2020 fortsatt tilby Flammebært til våre barnehager, men med en mer begrenset oppfølging. I dag er Flammebært i 26 barnehager i «utekommunene» (Risør, Tvedestrand, Gjerstad, Åmli, Froland og Vegårshei). Vi mangler 10 barnehager i utekommunene for å ha full dekning av Flammebært der. I Arendal er det 58 barnehager, men 55 av disse er foreløpig ikke startet i. De tre barnehagene som er med i Arendal, har vært med fra starten av prosjektet som pilotbarnehager.

Samtidig kommer det et nasjonalt opplegg gjennom en annen aktør, Team Bjørnis⁶ (Brannvernforeningen, Trøndelag brann og redning, samt Brann og redningsetaten i Oslo). Opplegget vil fra august 2018 tilbys alle barnehager med en kostnadsfri startpakke. Dette vil erstatte et gammelt opplegg fra brannvernforeningen som i sin tid het Eldar og Vanja. Da vil barnehagen tilbys et opplæringsopplegg som kan bestilles sentralt der vi kan følge opp at barnehagene gjennomfører brannvernopplæring.

Det foreligger per idag ikke en plan for ressursbruk for dette arbeidet. Arbeidet må beskrives nærmere i en forebyggende plan.

Flammebært er vår maskot i brannvesenet. Den er svært populær og brukes til å belyse mange andre arrangementer som åpen brannstasjon, arendalsuka, blålysdagen etc. Den er en kjent og kjær figur for barn og brannvesen.

5.1.3.2 5. og 6. klasse undervisning

Elever på barneskoler i store deler av landet får besøk av sitt brannvesen i november. Vi underviser barna i brannvern og deler ut papirversjonen av Brannvesenets julekalender⁷. Kalenderen er bygget opp på tradisjonelt vis med luker som skal åpnes hver dag. Vi besøker skolene og gjennomfører en time brannvernopplæring før brannvesenets julekalender deles ut. Julekalenderen er sponset av det store brannløftet for 2017 og 2018.

I tillegg gjennomfører brannvesenet i samarbeidet med Agder Energi (DLE) opplæring i alle 6.klasser årlig hver høst. Arbeidet er ressurskrevende, men viktig for barn og unge. Dette arbeidet har vanligvis blitt utført av feieravdelingen, men er ikke et pålagt arbeid. Arbeidet er å betrakte som personlig initiativ som har blitt gjennomført av to feiere hvert år. Sett i lys av at andre avdelinger skal yte arbeid tilsvarende 1 årsverk av forebyggende arbeid, ref.

⁶ www.brannbamsen.no

⁷ www.brannvesenetsjulekalender.no

brannordning 2008, kunne dette vært en av oppgavene definert i årsverket. Det er likevel ikke kjent om arbeidet er formelt bestilt gjennom dette årsverket. Således er det en forutsetning at feieravdelingen tilføres midler til gjennomføring. For 6.klasse undervisning har vi et godt samarbeid med DLE⁸ som tilrettelegger og koordinerer besøk med alle skolene. Arbeidet krever mindre tid til planlegging og evaluering for vår del enn 5.klasse undervisning. Flammebært, 5.klasse og 6.klasse undervisning er helt klart viktige hjelpemidler for brannvesenet til å få spredd brannforebyggende informasjon. Arbeidet som gjøres er viktig, men samtidig ressurskrevende. Koordinering av forskjellige besøk er tidkrevende i tillegg til gjennomføring av besøk og undervisning. Gevinsten helliggjør arbeidet da mye av dette arbeidet gjøres for å skape små brannforebyggere som hjelper oss å spre vårt budskap.

Før forebyggende plan må vi evaluere informasjonsaktiviteten vår mot barn og unge. Arbeidet krever en rød tråd. Vi er tilstede i barnehage, barneskole, men for øyeblikket ikke ungdomsskole eller videregående skole. Vi bør sette som mål og gjennomføre tilsvarende informasjon/undervisningsarbeid også for eldre barn/unge voksne. Fordelen med å ha en rød tråd er å få gjennomført en helhetlig brannvernopplæring fra barn til ung voksen. Ulempen er at det krever ytterligere ressurser. Vi må regne med å bruke 1 årsverk til barn og unge voksne dersom vi skal være tilstede også på ungdomsskole og videregående skole. Prioriteringer rundt arbeidet vil fremkomme i forebyggende plan.

Undervisningen for 5. Klasse gjennomføres for omtrent 30 skoler årlig. Dette er 1 skoletime med teoretisk brannverninformasjon og tilhørende utdeling av brannvesenets julekalender. Planlagt tidsbruk årlig for planlegging, gjennomføring og evaluering er 0,2 årsverk. I 6.klasse består arbeidet av 2 skoletimer, derav 1 time til brannvern og 1 time til elsikkerhet. Fortrinnsvis går denne timen til klasseromsundervisning og slokkeøvelse for alle 6.klassingene. Forventet ressursbruk til undervisning mot barn og unge er 0,5 årsverk.

5.1.4 Kurs, undervisning, øvelser og opplæring

Brannvesenet står i en særstilling i samfunnet til å drive kursvirksomhet mot interne og eksterne aktører. Forebyggende avdeling går tilsyn mot eier, virksomhet og bruker av byggverk. En stor del av et tilsyn vil innebære informasjons- og motivasjonsarbeid. Brannøvelse og opplæring er to av mange ting som kreves av eier/bruker/virksomhet ihht regelverk.

I en del tilfeller ser vi at det er behov for å drive ytterligere opplæring enn det som drives i mindre grupper under tilsyn. Da gjennomfører vi brannforebyggende kurs der vi underviser kunder i hvordan forebygge brann og hvilke lovverk vi legger til grunn i vårt arbeid. Slike kurs er med og skaper en felles forståelse av det viktige forebyggende arbeidet som må gjøres. Vi har et mål om nullvisjon om antall omkomne i brann. Dette er videre splittet i to delmål og nevnt under mål og rammer.

For å oppnå målene må vi ha anledning til å drive kurs, øvelser og opplæring i en annen skala enn det som har vært til nå. Til nå drives det noen få kurs i året, hovedsakelig rettet mot kommunen og enkelte kurs i forbindelse med sertifisering av varme arbeidere.

Eksterne kurs og opplæring mot betaling vil kreve bemanning utover minimumskravene i

⁸ Det Lokale Eltilsyn, i vår region er det Agder Energi.

dimensjoneringsforskriften. Det kan løses med en prosjektstilling som tar utgangspunkt i å være selvfinansierende. Dette vil også kunne være en attraktiv mulighet for ansatte i alle avdelinger til å bidra inn i forebyggende aktiviteter samt personlig utvikling. Kapasiteten for eksterne kurs vil være avgjørende i forhold til tildelte ressurser.

En del av de skisserte tiltakene ifm arbeid rettet mot risikoutsatte grupper krever målbevisst kursing av ansatte i kommunale/offentlige enheter. Skal vi klare våre mål må vi legge til rette og være i stand til å imøtekomme behovene fra våre samarbeidsaktører. I tillegg må de behovene fortrinnsvis dekkes hos kunden. Av erfaring er det ikke alle arbeidsgivere som ønsker ta ut ansatte av jobb for å sende de på kurs. Vi kan derfor ikke påregne at alle ansatte i våre kommuner vil komme til vår stasjon på Stoa i Arendal for å gjennomføre kurs og opplæring.

Et annet tiltak er at forebyggende arbeid skal være godt kjent i våre utekommuner. Et ledd i det arbeidet vil være å tilby opplæring og øvelser ute hos kunden. For å klare det må vi ha et enkelt mobilt øvelsesmateriell som kan fraktes til kunden og brukes der. Det vi har i dag er en slokkehenger. Denne hengeren kan ikke dras med alle brannvesenets biler på vanlig klasse B sertifikat. Hengeren kan heller ikke brukes hele året (les: vinter). Kursvirksomheten som drives idag mangler ressurser for gjennomføring, herunder personell og materiell. For å oppnå målene våre anbefales det å gå til innkjøp av en øvelsesbil som kan kjøres med klasse B, og som kan brukes hele året rundt uavhengig av vær og klima. Da har vi gode anledninger til å tilby kontinuitet i opplæringen ute hos kunden. Et annet alternativ er å fortsette med hengeren en har i dag, men øke kompetansen til de som skal utføre kursingen med BE sertifikat. Avdelingen disponerer en bil per idag med hengerfeste. Dersom strategien i ekstern kursvirksomhet er å benytte tilhenger, må samtlige biler som anskaffes ha tilhengerfeste. Dette bryter noe med kommunenes miljøstrategi ifm innkjøp av tjenestebiler da de velger miljøbevisste alternativer som elektriske biler. Per nå er det et fåtall av elektriske biler som leveres med hengerfeste.

Kursvirksomhet i regi av ØABV drives nå i liten skala. Vi mottar ønsker om kurs/opplæring, men klarer ikke å følge opp og gjennomføre kurs/opplæring til alle som ønsker. Arbeidet prioriteres ikke høyt nok i dag og systemet rundt arbeidet er ikke godt nok. Vi må være i stand til å tilby kurs/opplæring til virksomheter med høy personrisiko, i tillegg vil trygg hjemme satsningen medføre et behov for opplæring-/informasjon- og oppfølgingsarbeid.

Fra analyser av dimensjonerende hendelser har vi definert 2 personer til å gjennomføre kurs, undervisning, øvelser og opplæring. Minimumskompetanse som kreves er gitt av dimensjoneringsforskriften og krav til sertifikat BE til øvelseshengeren som benyttes i dag. Det klart beste alternativet for oss vil derimot være en øvelsesbil som kan inkluderes i bilparken når den ikke benyttes til kursoppdrag. Ved å sette krav til klasse B ved anskaffelse av en slik bil vil alle kunne kjøre den. En særfinansiert stilling til kurs og øvelser må også benyttes som kursleder for branninterne kurs som grunnkurs deltid og utrykningslederkurs trinn 1. Det vil gi en gevinst for ØABV som sparer penger ved å bruke ordinær avlønning istedet for overtid som gjøres i dag.

5.1.5 Informasjonsarbeid

Brannvesenet skal gjennomføre informasjons- og motivasjonstiltak om faren for brann, farer ved brann, brannverntiltak og opptreden i tilfelle brann og andre akutte ulykker.

På forebyggende avdeling foregår mesteparten av informasjonsarbeidet ute hos kunde, som regel i form av tilsyn eller befaring. Annet informasjonsarbeid som gjøres er:

- Informasjon til grupper ved forespørsel
- Facebook og webside
- Informasjonskampanjer fra sentralt hold
- Undervisning rettet mot barn og unge (se kap 4.1.3)

Informasjon som gis på gruppenivå gjøres kun ved anledning og ved interesse. Dette er ikke satt i et system, og ei heller noe som markedsføres utad.

ØABV har egen facebookside med i overkant av 2000 følgere. Siden har et stort potensial for informasjonsformidling. Ved å skaffe ressurser til området vil vi i stor grad kunne styre informasjonen vi ønsker å formidle. Egen erfaring og fra andre brannvesen er at media benytter twitter og facebook o.l. og videreformidlere informasjon. Facebook er en informasjonskanal som kan nå mange personer. Likevel har vi behov for å benytte flere kanaler da ikke alle målgrupper benytter seg av facebook. Aktuelle kanaler må kartlegges. Dette må gjøres i en informasjonsplan.

Tiltak i analyser av dimensjonerende hendelser for å forebygge branner er mye knyttet til informasjon- og kommunikasjonsarbeid. Vi må ha en informasjonsplan og kommunikasjonsstrategier for å nå frem med forebyggende informasjon til riktig målgrupper.

Evaluerings etter målrettet informasjonsarbeid er særdeles viktig for å vite om valgte tiltak var riktig, og om effekten ble god. Valg av informasjonskanal(er) vil være viktig da vi skal nå menn og kvinner i alle aldre med ulike livssituasjoner med god målrettet informasjon.

Det kreves en informasjonsmedarbeider med kompetanse innen kommunikasjon og medier. Personen trenger ikke nødvendigvis å plasseres i forebyggende avdeling, men kan godt være en ansatt i administrasjonen til bruk for hele brannvesenet.

Informasjonskampanjer vi bidrar på nå, er komfyrvaktkampanjer og aksjon boligbrann. Disse har de siste årene blitt benyttet til arbeid rettet mot risikoutsatte grupper. Det er særdeles viktig arbeid siden vi ifm. aksjon boligbrann foretar boligbesøk hjemme der folk bor. Likevel bør arbeidet styrkes med mer ressurser og informeres bredere slik at det ikke er tvil om at det er brannvesenet som kommer og hva hensikten for besøket er.

5.1.6 Andre forebyggende oppgaver

5.1.6.1 1890-bygårder

Forebyggende avdeling har startet med å kartlegge om vi har slik bebyggelse i våre kommuner. Fortrinnsvis har vi vært i Risør, Tvedestrand og Arendal. Mesteparten av bygningene er trehus, men noen ser ut til å være murbygninger som er lektet ut og kledd med trefasade. Vi må prioritere ressurser til en fullstendig kartlegging av bygningsmassen. Målsetningene er å redusere antall branntilløp gjennom forebyggende arbeid, redusere omfang av branntilløp gjennom aktive og passive tiltak, og at tiltakene skal medføre minimale inngrep i miljøet.

Prioriteringen må fremkomme i forebyggende plan.

5.1.6.2 Tett trehusmiljø

Eldre trebygninger er oppført i tider med en annen lovgivning enn dagens krav, og det er derfor svært varierende nivå på brannsikkerheten i den tette trehusbebyggelsen. Om det

skulle oppstå brann i et slikt område, er faren stor for at den kan spre seg til flere bygninger. Dermed kan en ødeleggende storbrann (områdebrann) utvikle seg, og uerstattelige kulturminner kan gå tapt. Et av vårt mål er at kulturhistoriske verdier ikke skal gå tapt, samt at brann i tett verneverdig trehusbebyggelse skal begrenses til kun en totalskadet bygning. Brannspredning til flere bygninger aksepteres ikke.

DSB og Riksantikvaren har de senere årene hatt fokus på brannsikring av denne typen bebyggelse, blant annet gjennom tilskudd til brannforebyggende arbeid, forskning, opplæring mm. Inntrufne branner med omfattende skadeomfang underbygger behovet for brannsikring av tett trehusbebyggelse.

Fra analyse av en den dimensjonerende hendelsen for brann i verneverdig tett trehusbebyggelse har vi kommet frem til at 227 dagsverk må benyttes årlig for å forebygge en slik hendelse. Dette tilsvarer i underkant av 1 årsverk. Mye av arbeidet kan overføres til annet arbeid med tett trehusmiljø slik at ressursbruken anses å være forsvarlig. Vi har i dag installert områdebrannalarmanlegg på Tyholmen og Merdø i Arendal og på Lyngør i Tvedestrand. Risør har varmekameraovervåkning for å detektere brann. Valgte strategier for arbeidet med tett verneverdig trehusbebyggelse må prioriteres og videreføres til de områdene som per nå ikke er gjort noen tiltak mot. Prioriteringer av byer og området må gjøres og ressurser tildeles. Det kan se ut som at regionen vår har valgt branntekniske installasjoner for å få tidlig varsel ved brann, og dette bør videreføres til alle slike steder/områder. En må lage brannsikringsplaner for hvert område og i samråd med aktuelle kommuner prioritere å gjennomføre tiltak ihht plan.

5.1.6.3 Forhåndskonferanser og planarbeid

For å sikre at det blir lagt til rette for brannvesenets innsatsmuligheter bør forebyggende avdeling ved brann-/byggingeniør delta i forhåndskonferanser rundt byggesaker og planarbeid. Det må forventes å delta opp imot hver enkelt kommune. Forventet arbeidsmengde rundt arbeidet er beregnet til 80 dagsverk årlig. Ved å være aktivt tilstede med skriftlig innspill i plan- og byggesaker unngår ØABV potensielle problemer angående innsats- og slokkemuligheter. Forebyggende avdeling må til enhver tid ha en person med brann- og/eller byggingeniør bakgrunn for å sikre kompetansen opp imot dette arbeidet.

Plansaker og behov for ulike kartlegginger gir ØABV behov for å ha innsyn i de repektive kommunenes byggesaksarkiver.

5.1.6.4 Overnatting og arrangementer

Forebyggende håndterer meldinger om sporadiske overnattinger og små og store arrangementer. Dette er ting som krever ressurser i form av befaringer, møtevirksomhet og saksbehandling. Det trenger ikke være så ressurskrevende at det trengs egne dedikerte ressurser til arbeidet, men kan fint inngå som andre arbeidsoppgaver sammen med annet arbeid. Alternativt kan dette arbeidet tillegges beredskapsforebyggende arbeid.

5.1.6.5 Bekymringsmeldinger

Vi definerer bekymringsmeldinger som henvendelse fra publikum eller annen offentlig myndighet om forhold som er eller kan utgjøre risiko for person eller omgivelse. Samtidig kan helse varsle brannvesenet på grunn av overhengende fare for brann, etter § 31 i Helsepersonelloven. Vi har rutiner som har til hensikt å sørge for profesjonell og imøtekommende saksbehandling under hele prosessen. Vi mottar meldinger på telefon, e-

post og skjema på hjemmesiden vår. Vi videreformidler meldingen hvis vi ikke er rett instans til å behandle meldingen eller andre instanser bør ha informasjon om saken.

Tidsbruken varierer fra en rask telefon til saksbehandling over flere uker. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for en sak i 2016 og 2017 var 2 arbeidsdager. Snittiden forventes ikke å øke selv om vi får stadig flere saker fra helse som er tidkrevende. Dette er fordi vi får mer kompetanse på behandling av meldingene og dette medfører at tidsforbruk per sak går ned. Før 2018 mottok ØABV ca. 10-20 bekymringsmeldinger i året, Men dette antallet har økt etter at tettere samarbeidet med Arendal kommunes helse-, og omsorgstjeneste er blitt etablert. I 2018 har vi fått inn ca. 60 bekymringsmeldinger, men 25 av disse kom i sommer hvor det var stor skogbrannfare. Disse tas ikke med i beregningen om forventet ressursbruk. Vi forventer likevel en økning på 15 meldinger i året frem mot 2020. Det vil si rundt 50 bekymringsmeldinger i 2019, og rundt 65 meldinger i 2020. Dette resulterer i et forventet tidsforbruk på 0,4 årsverk i 2019 og 0,5 årsverk i 2020. Det er ikke gjort noen beregninger etter 2020 da dette er for usikkert.

5.2 Feieravdeling

Feieravdelingen kan bli en uvurderlig ressurs for det forebyggende arbeidet i brannvesenet. De opparbeider seg god lokalkunnskap om hvor risikoen er, samt informerer huseiere i egne hjem om forebyggende tips og råd. Feieren er brannvesenets ansikt utad mot private hjem og er en viktig faktor om målene i det forebyggende arbeidet skal nås. Feieren har ikke tilsynsmyndighet på annet enn fyringsanlegg, men informerer om viktigheten av å ha fungerende røykvarsler samt slokkeutstyr i bolig. Idag er det ikke opprettet varslingsrutiner i tilfeller der feieravdelingen er ute i boliger og ser utfordringer med brannsikkerheten i boliger. Det må etableres prosedyrer for varsling av og oppfølging av bekymringsmeldinger avdelingene imellom.

5.2.1 Bemanning

Feieravdelingen i dag består av 9 årsverk + avdelingsleder. Avdelingen drives som selvkost der offentlige gebyr finansierer avdelingen. Arbeid utover feiing av skorstein og tilsyn av fyringsanlegg må tilføres midler fra brannvesenet.

5.2.2 Feiing av skorstein og tilsyn av fyringsanlegg

Alle boliger og fritidsboliger som har fyringsanlegg som brukes til oppvarming av byggverk, skal ha behovsprøvd feiing og tilsyn med fyringsanlegget. Her legges risikovurdering til grunn for å vurdere behovet for tilsyn og feiing av disse. Det er ikke lenger mulighet for å unnta fritidsboliger. Minimumsfrekvensen på fire år fra forebyggende forskriften er fjernet, noe som gir kommunene muligheten til å ha lengre tilsyns- og feiefrekvenser enn fire år. Tilsyns- og feiefrekvens trenger ikke være like. I vår region har vi totalt rundt 34500 skorsteiner (objekter).

Feieravdelingen i ØABV vil i løpet av året starte opp gjennomføring av feiing og tilsyn av fritidsboliger.

I vanlige boliger har feieravdelingen god kontroll på feiing av skorstein, men det er nødvendig med økt fokus på utførelse av tilsyn på fyringsanlegg på bakgrunn av et etterslep.

Hvordan kan vi løse dette?

Det er gjort en risikovurdering av vår region der det er delt opp i områder hvor behov for feiing er hovedsaklig likt innenfor området. Det har resultert i 4 soner i Arendal og Froland kommune. Åmli og Vegårshei kommune som en sone. Gjerstad og litt av Risør er en sone. Tvedestrand som egen sone. Resterende del av Risør er en sone. Arbeidsaktiviteten i enkelte soner må samordnes med lokal beredskapstjeneste. Dette er først og fremst aktuelt i Tvedestrand og Risør. Totalt er vår region delt opp i anslagsvis 8 soner. Arbeid i de ulike sonene kan avdekke endret risiko og soneinndelingen vil fortløpende tilpasses aktuell risiko. Det vil kunne medføre ulik størrelse på sonene i forhold til antall skorsteiner. Noe ulik risiko innenfor sonen medfører ulik hyppighet på feiing, som vil si at avdelingens oppfølging av sonene vil ikke kun være relatert til sonen, men til enkelt skorsteiner i henhold til avdekket risiko. For eksempel gis fredet bygg og områder med tett verneverdig trehusbebyggelse økt prioritet innenfor sonen. Ved å arbeide etter sone-modellen vil det gi en forutsigbar oversikt med objekter som forfaller til feiing i eget fagprogram. Dette vil gi økt handlingsrom til å utføre tilsyn og feiing av fritidsboliger og vanlige boligtilsyn. Men det er fortsatt et behov for å øke bemanningen for å utføre tjenesten i fritidsboliger samt få en god oversikt over risikoen i forbindelse med boligtilsyn. I dag er det ikke kartlagt områder for tilsyn. Tilsvarende sone inndeling vil måtte gjøres for tilsynsarbeid etterhvert som etterslepet innhentes.

Fra 1.1.2016 startet avdelingen med full saksgang. Det vil si at alle saker følges opp til avvik er lukket. Da har en god oversikt når en starter med risikovurdering i forbindelse med hyppighet på tilsyn. Samtidig vil det si at vi har liten garanti for at påpekte avvik før 2016 ikke er lukket da det ikke er fulgt opp. Risikoen her er at ved neste gangs tilsyn kan det avdekkes samme avvik som for flere år siden. Tilsyn må prioriteres for å gi en fullstendig oversikt over total risiko i området. For å kunne utføre tilsyn på boliger med fyringsanlegg må en ha kvalifikasjoner som feiersvenn. Derfor må årsverk som tilføres avdelingen være feiersvenner som kan gå direkte i jobb for å utføre tilsyn. Avdelingen har idag feierlærling ved stasjonen i Arendal. I et samfunnsmessig perspektiv kan ØABV tilby lærlingplass for personer som er interessert i utdanning i feierfaget. Dette er hensiktsmessig i Risør da det er ansatt kvalifisert personell (sensor i feierfaget) som kan følge opplæringsprosessen på en tilfredsstillende måte i samarbeid med Norges brannskole. På bakgrunn av risikovurdering har Risør gjennomført tilsyn etter plan. Behovet for mer tilsynspersonell vil være i Arendal- og Froland kommune.

Kommune	Antall objekter fastboende	Antall objekter fritid
Arendal	14645	2000
Tvedestrand	3064	1585
Risør	3174	1876
Gjerstad	1285	339
Vegårshei	963	700
Åmli	962	800
Froland	2223	852
Totalt	26316	8152

Dødsbrannstatistikken viser at flesteparten som omkommer i brann, omkommer i egen bolig. For å oppnå målene om ingen omkomne i brann i vårt område må tilsyn prioriteres i årene fremover. Det må påberegnes merarbeid ifm fritidsboliger, da dette er boliger med fyringsanlegg som ikke har vært gjenstand for feiing eller tilsyn tidligere. Fra brannordning 2008 var feieravdelingen dimensjonert med 12 ansatte. Bemanningen idag er 10 ansatte. Forskjellen må utjevnes og feieravdelingen tilføres ressurser i form av to årsverk. For tiden jobbes det med forskjellige fagsystemer noe som gjør det krevende å jobbe på tvers av kommunene. For et bedre samarbeid er bruk av samme arbeidsrutiner/fagsystem avgjørende.

5.2.3 Situasjonen i dag

Frem til 2018 jobbet feieravdelingen etter planer hvor forskjellige kommuner ble delt inn i lister. Arbeidet ble dermed forutsigbart både for feierne og kundene. Fra og med 2018/2019 vil arbeidet ha et mer risikobasert fokus hvor planene blir deretter.

Feieravdelingen består av 6 årsverk + avdelingsleder stasjonert på Arendal stasjon (Stoa), 2 årsverk på Risør stasjon samt 1 årsverk i Tvedestrand stasjonert 1 uke per måned som brannkonstabel med fast hjemmевaktordning⁹. Ansvarsfordelingen de imellom er at Risør stasjon tar Risør, Vegårshei og Gjerstad kommune. Årsverket i Tvedestrand tar egen kommune og litt i østre del av Arendal. Feierne i Arendal dekker Arendal og Froland kommune. Åmli kommune dekkes av Risør og Arendal stasjon etter status ihht. plan. Den foreliggende risikokartleggingen vil ta for seg alder på hus og ildsted, fare for brannspredning, hvorvidt utsatte grupper er representert i boligen for å nevne noe. Dersom oppstått pipebrann skal denne følges opp, men det kan være situasjoner der informasjon om brannen ikke når feierne. Dette må bedres for å sikre god oppfølging.

Avdelingen bistår med 1 person i trygg hjemme prosjektgruppen.

Prosjekter som tett verneverdig trehusbebyggelse/større områder med fredet bygningsmasse må opprettes, gjennomføres systematisk og følges opp. Dette har vært et arbeid som er ment å inngå i risikovurderingen som legges til grunn i 2018/2019 planen.

Et boligtilsyn deles inn i 3 kategorier:

- Kategori 3 er avvik som skal følges opp før fyringsanlegget kan tas i bruk.
- Kategori 2 er avvik påpekt som krever tilbakemelding med fremdriftsplan.

⁹ Hjemmевaktordning – 1 uke vakt per måned, men er i sin ordinære stilling som feier. Må oppholde seg maksimum 4-6 minutter fra brannstasjonen i Tvedestrand.

- Kategori 1 er en anmerkning som påpekes under tilsyn, men som er av en slik art at det ikke kreves oppfølging.

Avvik i kategori 3 vil kreve full saksgang før denne avsluttes eller går over i en ny fase med bruksnekt på fyringsanlegg.

Fra årsplan til feieravdelingen kommer det frem at hvert årsverk skal levere 1300 feiinger, 400 boligtilsyn, 100 feiinger og tilsyn i fritidsbolig, samt 10 befaringer/annet og inntil 5 fresinger (rengjøring av skorstein). Årsplanen er tilrettelagt for merarbeid i forbindelse med fritidsboliger. Fra fagprogrammet DMbrann kommer det frem et etterslep på 9991 feiinger og 10585 boligtilsyn. Ved enkle beregninger vil dette gi et feieintervall per 3,1 år, boligtilsynsintervall per 10,25 år og feiing/tilsynsintervall fritidsbolig per 9,06 år. Etterslepet er hentet fra Arendal og Froland kommune. Det er ikke kjent om det finnes tilsvarende etterslep i resterende kommuner da forskjellige fagsystemer benyttes. Dersom en skal tilstrebe å oppnå ønsket årsfrekvens for feiing og tilsyn må avdelingen tilføres ytterligere ressurser.

Ved fravær av leder over tid, er det vanskelig å ta daglige beslutninger som har betydning ifm. utførelse av arbeid. I enhver avdeling med flere ansatte bør det være en stedfortreder som til en viss grad kan ivareta kontinuiteten på avdelingen ved kort- og langvarig fravær. Dette gjelder også i feieravdelingen.

5.2.4 Prosjekt tilsyn/feiing i kommunale boliger

Det kartlegges i dag omfanget av kommunale utleieboliger (private og kommunalt eid) i Arendal og Froland. Objektene har vært vanskelig å få tilgang til for å gjennomføre feiing/tilsyn. I samarbeid med kommunalt eiendomsforetak/representant for eier vil det opprettes et prosjekt for å sikre at tilgang gis for å gjennomføre feiing og tilsyn i boligene. Det vil være et ressurskrevende arbeid, men samtidig vil dette gi en god gevinst inn i det forebyggende arbeidet rettet mot risikoutsatte grupper, da mange av disse disponerer kommunal bolig.

6. ØABVs tjenester og funksjoner

Brann- og eksplosjonsvernloven § 10, andre ledd og forskrift om brannforebygging § 20, andre og tredje ledd, gir kommunen en plikt til å evaluere branner med formål å lære og forbedre det forebyggende arbeidet.

Enhver brann har en potensiell læring i seg, men ikke alle branner skal nødvendigvis evalueres. I små brann- og redningsvesen med få hendelser kan det være hensiktsmessig å evaluere alle brannene. I større brann- og redningsvesen vil dette bli for omfattende, slik at man må velge de man anser at gir størst læringsutbytte. Brann- og redningsvesenet må lage rutiner for innslagspunktet til de brannene som skal evalueres.

ØABV deltar i lokal brannetterforskningsgruppe sammen med politiet og DLE. Gruppen ledes av politiet og er organisert slik at alle etatene skal få utbytte av samarbeidet selv om de hver for seg har forskjellig fokus.

Brann- og redningsvesenets hovedoppgave i etterforskningsgruppen er ifølge AKB2-rapporten:

"Vurdering av bygningsmessige og branntekniske forhold som kan ha hatt betydning for brann- og røykspredning, vurdering av involverte materialer, brannbelastning, tilgang på forbrenningsluft, brannventilasjon m.m.

Brannforløpsvurdering for å lokalisere seg tilbake til mulig arnested med utgangspunkt i forholdene slik de er etter at brannen er slukket

Vurdering av brann- og røykspredning

Vurdering av brann- og redningsvesenets innsats

Dette vil bidra til å kunne tolke brannskadebildet slik at brannforløpet kan leses tilbake til startbrannrom og arnested. Rapporten fra brann- og redningsvesenet skal dokumentere dette, slik at denne blir et viktig bidrag til kompetanseheving innen forebyggende arbeid og slukkeinnsats."

Deltagelse i distriktsvise brannetterforskningsgrupper vil sånn sett både innebære å innhente kunnskap om hvordan branner starter og sprer seg, jf. § 19 i forskrift om brannforebygging, og et nyttig i arbeidet med evaluering av branner.

Personell fra brann- og redningsvesenet som deltar i en brannetterforskningsgruppe må ha gjennomgått en spesiell opplæring i dette arbeidet. Distriktet må også være såpass stort at det er tilstrekkelig antall hendelser til å gi et godt erfaringsgrunnlag. Det vil si at kommunene i Agder må samarbeide om denne.

I forskrift om brannforebygging står det:

§ 20. Evaluering av det forebyggende arbeidet

Kommunen skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge mangler ved det forebyggende arbeidet.

Etter branner som har hatt eller kunne fått alvorlige konsekvenser for liv, helse, miljø eller materielle verdier, skal kommunen evaluere om det forebyggende arbeidet har hatt ønsket effekt.

Kommunen skal iverksette rutiner som sikrer at kunnskap og erfaringer fra hendelser kommer til nytte ved kartleggingen av risiko og sårbarhet for brann, og ved planleggingen og gjennomføringen av forebyggende tiltak.

Per i dag har vi ikke et fullverdig system for evaluering av hendelser. Systemet må i tillegg avklare hvilke type hendelser og hva som skal evalueres. Dette er et viktig arbeid som må gjøres for å oppnå målene våre. Dette er arbeid som i liten grad har vært utført til nå. Dette arbeidet må prioriteres for å lære av hendelser/situasjoner for å forebygge nye hendelser. Evaluering vil være en viktig rettesnor i forhold til alt forebyggende arbeid. Det må sikres at det legges til rette for nødvendig kompetanseheving for å kunne gjennomføre arbeidet på en god måte.

7. utfordringer for brannvesenet

7.1 Interne utfordringer

Både samfunnet og brannvesenet er i endring. Arbeidet som skal gjøres må planlegges, utføres, evalueres og korrigeres systematisk. Det er vesentlig for progresjon i arbeidet og god resultatoppnåelse at evalueringen fører til strategiske valg i det videre arbeidet. I større grad vil vi kun evaluere oss selv og vårt arbeid, og da er det viktig at vi stiller konstruktive spørsmål og er endringsvillige. Større grad av prosjektarbeid medfører en bevisst holdning til hvilke kvalifikasjoner en ønsker inn i en prosjektgruppe. Valg av riktig kompetanse er viktig for et best mulig resultat.

Flere arbeidsoppgaver som krever kompetanse og innspill fra andre avdelinger i brannvesenet må ikke være en barriere som stanser oppgavene. Det må legges til rette med prioritering og forankring internt slik at arbeidsoppgavene kan løses på lavest mulig nivå i organisasjonen. Dette vil komme 3. person til gode.

7.2 Dagens organisering

Dokumentasjon av brannvesen vil etterfølge dette analysearbeidet og således se nærmere på hvordan ØABV er organisert. Noen tanker som kan nevnes og som bør sees på er hvordan forebyggende- og feier avdeling er organisert i dag. Deler av feieravdeling har lokal tilstedeværelse i både Tvedestrand og Risør og dobbeltrolle i form av at de også nyttiggjøres i beredskap lokalt. Av brannordning fra 2008 var også feierne en avdeling under forebyggende avdeling, noe som ikke er tilfelle lenger. Hva er mest hensiktsmessig for ØABV med tanke på organisering av feier og forebyggende som egne avdelinger eller en avdeling? ØABV har erfaring fra både at feierne og forebyggende er en avdeling i tillegg til å være separate avdelinger. Begge deler har sine fordeler og ulemper. Den klare ulempen med å være en felles avdeling er at forebyggende og feier har en ulik finansieringsmodell. Feieren er en gebyrfinansiert tjeneste som skal være selvkost. Gebyr som kommunene krever fra innbyggerne som har fyringsanlegg enten hjemme eller i fritidsbolig, dekker denne tjenesten. Hver enkelt kommune kan ha hver sine saksbehandlingsgebyr, men i hovedsak skal feieavgiften dekke tjenestene som feieren utfører. Eventuelt overskudd skal settes på et disposisjonsfond som kan bidra til nye investeringer samt ansettelser etter behov. Dersom fondet er blitt for stort vil noen av midlene tilbakeføres til innbyggerne, som regel i form av redusert feieavgift over noe tid. ØABV tilføres lik feieavgift fra alle kommuner. Dersom forebyggende og feier er en felles avdeling må økonomiskille være tydelig, deriblant også i forbindelse med leieavtaler (og tilsvarende avtaler) i bygg hvor avdelingene hører til. Samtidig kan ikke feieren benyttes til oppgaver som ikke regnes inn under selvkostprinsippet. I så måte må heller feieren tilføres ekstra midler for å kunne benyttes til andre forebyggende oppgaver. En stor fordel med å være en avdeling er selvsagt at en har muligheter til å knytte felles bånd og utvikle en god felles forståelse for hver enkelts daglige virke. Det igjen vil kunne gi en fordel i forståelse av risikobildet i ØABV. Når det er sagt legges det i liten grad i dag til rette for at feieren og forebyggende har felles fagsamlinger hvor kompetanseoverføring og felles risiko forståelse er tema. Dette er samlinger som både kan og bør gjennomføres uavhengig av om en er en avdeling eller hver sin. For ØABVs del må valgte løsninger være til det beste for 3. person og innbyggerne vi er her for. Summen av fordelene må være klart større enn ulempene.

7.3 Personlig og faglig utvikling i ØABV

ØABV skal være en organisasjon der det legges til rette for personlig vekst og faglig utvikling for den enkelte. For å lykkes med denne intensjonen er det viktig at det skapes en kultur for utvikling. Hver enkelt skal kunne føle seg trygge på til å «ta nye steg» i trygge rammer hvor man blir utfordret, støttet og oppmuntret.

Når ny Dokumentasjon for brannvesenet er vedtatt i eierkommunene, må det tas en gjennomgang av tjenester og funksjoner ved hver avdeling. Deretter må det lages en kompetanseplan for hver enkelt av de ansatte. Kompetansen som skal inn i en slik plan vil være en blanding av kurs ved Norges brannskole og andre relevante kurs/utdanning fra andre tilbydere.

8. Åtte dimensjonerende hendelser for ØABV

Fra ROS-analysen gjennomgikk vi hele 49 hendelser/situasjoner som det er forventet at brannvesenet kan møte. Hendelsene fra ROS-analysen er valgt ut basert på egne erfaringer over tid samt kjente utfordringer og egne forventninger frem i tid. Noe er høyst mer sannsynlig enn andre, men i løpet av tiden fra nå og 50 år frem i tid kan mange av disse hendelsene inntreffe. Derfra er de 49 hendelsene satt inn i 11 definerte beredsskapssituasjoner som omfavner alle hendelsene som brannvesenet er forventet å møte. Definerte beredsskapssituasjoner er igjen brutt ned til 8 dimensjonerende scenarioer som kan utfordre brannvesenets håndteringsevne. De 8 scenariene dekker tilsammen flere av de 49 opprinnelige hendelsene/situasjonene:

- I. Bygningsbrann i tett verneverdig trehusbebyggelse
- II. Brann på kjøpesenter
- III. Brann i truende rusmiljø
- IV. Brann på sykehus
- V. Trafikkulykke med brann og farlige stoffer
- VI. Togulykke med redning
- VII. Drukning i elv
- VIII. Ulykke til sjøs

Dette er både store og krevende hendelser man må forvente kan inntreffe, og som brannvesenet derfor må være rustet og forberedt på å håndtere.

8.1 Bygningsbrann i tett, verneverdig trehusbebyggelse

Dimensjonerende hendelse: Brann i tett verneverdig trehusbebyggelse i Risør.

Forventet forebygging: Ingen skal omkomme eller bli skadet i brann. Dersom brann oppstår, skal den begrenses til kun en totalskadet bygning.

Ytelseskrav forebyggende (sammenfatning av relevante tiltak, gjennomføringstid og kompetanse/kvalitet):

- Revidere årlig handlings- og innsatsplaner i samarbeid med kommunen og beredskap
- Innføre og følge opp informasjonsarbeid, øvelse/opplæring, boligtilsyn og kampanjer mot beboere
- Bidra i forhåndskonferanse og reguleringsplan/byggesaksarbeid for å sikre brannvesenets innsatsmuligheter

Total personellbehov/ressursbehov 58 dager årlig

Dimensjonerende krav forebyggende (sammenfatning av relevant gjennomføringstid, ressurser og kompetanse/kvalitet):

- Forebyggende:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell, samt særskilt kompetanse om farlig stoff/fyrverkeri/brannetterforskning
Bygg-/branningeniør
- Feier:
Kompetanse som feiersvenn
- Beredskap:
Brannkonstabel med grunnkurs samt særskilt kompetanse som BER 2 (brannmester)
- Informasjon:
Kompetanse innenfor media og kommunikasjon
- Opplæring:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell og grunnleggende intern opplæring for forebyggende avdeling ved ØABV (kvalitetshåndbok) samt minimum BE sertifikat

Materiell:

Tilgang til kartverk, microsoft office pakke (MOP), infoland, drawing reader, byggforsk, FAST, BRIS, adobe professional, mobilt øvelsesutstyr (bil eller henger), Arendal kommunes saksbehandlingssystem og gjeldende kommunes saksbehandlingssystem, tjenestebil 62 dager.

Overførbarhet til andre kommuner og andre risikoområder:

Analysen er overførbar til kommunene Risør, Tvedestrand og Arendal som har tett trehusbebyggelse. Informasjonsarbeidet som gjøres er overførbar til annen forebyggende informasjonsvirksomhet og det samme med kursing (øvelser og opplæring). Innsatsplanen er overførbar til andre områder i andre kommuner med flere bygninger samlet. Tilsynsmetoder og framgangsmåte kan brukes på alle tilsvarende objekter.

GAP

Vi må ha handlingsplaner for tett verneverdig trehusbebyggelse i Risør og Tvedestrand.

Deretter må innsatsplaner for tett verneverdig trehusbebyggelse lages og øves. Informasjonsplan må utarbeides. Det må legges til rette for nødvendig prioritering og forankring på tvers av avdelinger for å få utført arbeidet. Av materiell mangler vi tilgang til alle kommuners kartverk og saksbehandlingssystem samt programmene infoland og byggforsk. Av kompetanse og personellressurser mangler vi årsverk med kompetanse innenfor medier og kommunikasjon samt årsverk innenfor ekstern kursvirksomhet. Dersom øvelsestilhenger ikke erstattes med en øvelsesbil må alle ha sertifikat BE.

8.2 Brann på et stort kjøpesenter

Dimensjonerende hendelse: Brann på Grisen storsenter

Forventet forebygging: Ingen skal omkomme eller bli skadet i brann. Dersom brann oppstår, skal den begrenses til det lokalet brannen oppstår i.

Ytelseskrav forebyggende (sammenfatning av relevante tiltak, gjennomføringstid og kompetanse/kvalitet):

- Beredskap må revidere årlig innsatsplan i samarbeid med storsenteret
- Innføre og følge opp informasjonsarbeid, øvelse/opplæring

Total personellbehov/ressursbehov 15 dager årlig

Dimensjonerende krav forebyggende (sammenfatning av relevant gjennomføringstid, ressurser og kompetanse/kvalitet):

- Forebyggende:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell, samt særskilt kompetanse om fyrverkeri/brannetterforskning
- Beredskap:
Brannkonstabel med grunnkurs samt særskilt kompetanse som BER 2 (brannmester)
- Informasjon:
Kompetanse innenfor media og kommunikasjon
- Opplæring:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell og grunnleggende intern opplæring for forebyggende avdeling ved ØABV (kvalitetshåndbok) samt minimum BE sertifikat

Materiell:

Tilgang til kartverk, microsoft office pakke (MOP), infoland, drawing reader, byggforsk, FAST, BRIS, adobe professional, mobilt øvelsesutstyr (bil eller henger), Arendal kommunes saksbehandlingssystem og gjeldende kommunes saksbehandlingssystem, tjenestebil 4 dager.

Overførbarhet til andre kommuner og andre risikoområder:

Analysen er overførbar til alle våre kommuner i større eller mindre grad. Alle kommuner har flere butikker i en og samme bygning og håndteringen av et slikt scenario vil være skalerbart til størrelsen. Informasjonsarbeidet som gjøres er overførbar til annen forebyggende informasjonsvirksomhet og det samme med kursing (øvelser og opplæring). Innsatsplanen er overførbar til andre bygninger. Tilsynsmetoder og framgangsmåte kan brukes på alle tilsvarende objekter.

GAP

Det må lages innsatsplaner og informasjonsplan. Innsatsplanen må øves. Vi må kunne tilby ekstern kurs og opplæring. Det må legges til rette for nødvendig prioritering og forankring på tvers av avdelinger for å få utført arbeidet. Av materiell mangler vi tilgang til alle kommuners kartverk og saksbehandlingssystem samt programmene infoland og byggforsk. Av kompetanse og personellressurser mangler vi årsverk med kompetanse innenfor medier og kommunikasjon samt årsverk innenfor ekstern kursvirksomhet. Dersom øvelsestilhenger ikke erstattes med en øvelsesbil må alle ha sertifikat BE.

8.3 Brann i truende rusmiljø

Dimensjonerende hendelse: Brann i truende rusmiljø med PLIVO, Gjerstad
Forventet forebygging: Ingen skal omkomme eller bli skadet i brann.

Ytelseskrav forebyggende (sammenfatning av relevante tiltak, gjennomføringstid og kompetanse/kvalitet):

- Gjennomføre boligtilsyn etter handlingsplan
- Innføre og følge opp informasjonsarbeid, øvelse/opplæring

Total personellbehov/ressursbehov 7 dager årlig

Dimensjonerende krav forebyggende (sammenfatning av relevant gjennomføringstid, ressurser og kompetanse/kvalitet):

- Forebyggende:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell, samt særskilt kompetanse om brannetterforskning
- Feier:
Kompetanse som feiersvenn
- Beredskap:
Brannkonstabel med grunnkurs
- Informasjon:
Kompetanse innenfor media og kommunikasjon
- Opplæring:
- Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell og grunnleggende intern opplæring for forebyggende avdeling ved ØABV (kvalitetshåndbok) samt minimum BE sertifikat

Materiell:

Tilgang til kartverk, microsoft office pakke (MOP), infoland, drawing reader, byggforsk, FAST, BRIS, adobe professional, mobilt øvelsesutstyr (bil eller henger), Arendal kommunes saksbehandlingssystem og gjeldende kommunes saksbehandlingssystem, tjenestebil 20 dager.

Overførbarhet til andre kommuner og andre risikoområder:

Analysen er overførbar til alle våre kommuner. Alle kommuner har risikoutsatte grupper og håndteringen av et slikt scenario vil være skalerbart til størrelsen. Informasjonsarbeidet som gjøres er overførbar til annen forebyggende informasjonsvirksomhet og det samme med kursing (øvelser og opplæring). Det har vist seg krevende og utføre boligtilsyn i kommunale utleieboliger og et samarbeid med kommunen er nødvendig for å få adgang til alle. Dette vil

være et arbeid som i aller høyeste grad er overførbart til alle kommunene våre. Vi må kunne tilby ekstern kurs og opplæring. Av materiell mangler vi tilgang til alle kommuner kartverk og saksbehandlingssystem samt programmene infoland og byggforsk. Av kompetanse og personellressurser mangler vi årsverk med kompetanse innenfor medier og kommunikasjon samt årsverk innenfor ekstern kursvirksomhet. Dersom øvelsestilhenger ikke erstattes med en øvelsesbil må alle ha sertifikat BE.

GAP

Boligtilsyn må samordnes med DLE og kommunen. Informasjonsplan må lages.

Vi må kunne tilby ekstern kurs og opplæring. Av materiell mangler vi tilgang til alle kommuners kartverk og saksbehandlingssystem samt programmene infoland og byggforsk. Av kompetanse og personellressurser mangler vi årsverk med kompetanse innenfor medier og kommunikasjon samt årsverk innenfor ekstern kursvirksomhet. Dersom øvelsestilhenger ikke erstattes med en øvelsesbil må alle ha sertifikat BE.

8.4 Brann på Sørlandet sykehus Arendal

Dimensjonerende hendelse: Brann på sykehus i Arendal

Forventet forebygging: Ingen skal omkomme eller bli skadet i brann. Dersom brann oppstår, skal den begrenses til kun rommet brannen oppstår i.

Ytelseskrav forebyggende (sammenfatning av relevante tiltak, gjennomføringstid og kompetanse/kvalitet):

- Revidere årlig innsatsplaner i samarbeid med bruker og eier
- Innføre og følge opp informasjonsarbeid, øvelse/opplæring
- Planlegge, varsle, og utføre tilsyn. Påfølgende saksbehandling og evaluering.

Total personellbehov/ressursbehov 20 dager årlig

Dimensjonerende krav forebyggende (sammenfatning av relevant gjennomføringstid, ressurser og kompetanse/kvalitet):

- Forebyggende:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell, samt særskilt kompetanse om farlig stoff/brannetterforskning
Bygg-/branningeniør
- Beredskap:
Brannkonstabel med grunnkurs samt særskilt kompetanse som BER 2 (brannmester)
- Informasjon:
Kompetanse innenfor media og kommunikasjon
- Opplæring:
- Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell og grunnleggende intern opplæring for forebyggende avdeling ved ØABV (kvalitetshåndbok) samt minimum BE sertifikat

Materiell:

Tilgang til kartverk, microsoft office pakke (MOP), infoland, drawing reader, byggforsk, FAST, BRIS, adobe professional, mobilt øvelsesutstyr (bil eller henger), Arendal kommunes saksbehandlingssystem og gjeldende kommunes saksbehandlingssystem, tjenestebil 11 dager.

Overførbarhet til andre kommuner og andre risikoområder:

Analysen er overførbar til andre komplekse objekter vi har i kommunene våre. Informasjonsarbeidet som gjøres er overførbar til annen forebyggende informasjonsvirksomhet og det samme med kursing (øvelser og opplæring). Innsatsplanen er overførbar til andre komplekse objekter/områder i andre kommuner. Tilsynsmetoder og framgangsmåte kan brukes på alle tilsvarende objekter.

GAP

Informasjonsplan må lages. Gjennom innsatsplan må det identifiseres hva som er kritiske funksjoner på sykehuset. Vi må kunne tilby ekstern kurs og opplæring. Av materiell mangler vi tilgang til alle kommuners kartverk og saksbehandlingssystem samt programmene infoland og byggforsk. Av kompetanse og personellressurser mangler vi årsverk med kompetanse innenfor medier og kommunikasjon samt årsverk innenfor ekstern kursvirksomhet. Dersom øvelsestilhenger ikke erstattes med en øvelsesbil må alle ha sertifikat BE.

8.5 Trafikkulykke med brann og kjemikalier i vegtunnel på ny E18

Dimensjonerende hendelse: Trafikkulykke med brann og lekkasje av kjemikalier i Fløyheitunnelen E-18 ved Tvedestrand

Forventet forebygging: Ingen skal omkomme eller bli skadet i brann. Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner.

Ytelseskrav forebyggende (sammenfatning av relevante tiltak, gjennomføringstid og kompetanse/kvalitet):

- Gjennomføre tilsyn etter handlingsplan, påfølgende saksbehandling
- Innføre og følge opp informasjonsarbeid, samarbeid med aktører, øvelse/opplæring.

Total personellbehov/ressursbehov 11 dager årlig

Dimensjonerende krav forebyggende (sammenfatning av relevant gjennomføringstid, ressurser og kompetanse/kvalitet):

- Forebyggende:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell, samt særskilt kompetanse om brannetterforskning
- Informasjon:
Kompetanse innenfor media og kommunikasjon
- Opplæring:
- Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell og grunnleggende intern opplæring for forebyggende avdeling ved ØABV (kvalitetshåndbok) samt minimum BE sertifikat

Materiell:

Tilgang til kartverk, microsoft office pakke (MOP), infoland, drawing reader, byggforsk, FAST, BRIS, adobe professional, mobilt øvelsesutstyr (bil eller henger), Arendal kommunes saksbehandlingssystem og gjeldende kommunes saksbehandlingssystem, tjenestebil 8 dager.

Overførbarhet til andre kommuner og andre risikoområder:

Analysen er overførbar til alle våre kommuner med vei- og tog tunneler. Håndteringen av et slikt scenario vil være skalerbart til størrelsen. Informasjonsarbeidet som gjøres er overførbar til annen forebyggende informasjonsvirksomhet og det samme med kursing (øvelser og opplæring). Kartlegging av objektet og tilsynsmetodikk er overførbart til annet tilsynsarbeid.

GAP

Informasjonsplan må lages. Det må vurderes om tunnelen skal registreres som et særskilt brannobjekt og føres tilsyn med. Vi må kunne tilby ekstern kurs og opplæring. Av materiell mangler vi tilgang til alle kommuners kartverk og saksbehandlingssystem samt programmene infoland og byggforsk. Av kompetanse og personellressurser mangler vi årsverk med kompetanse innenfor medier og kommunikasjon samt årsverk innenfor ekstern kursvirksomhet. Dersom øvelsestilhenger ikke erstattes med en øvelsesbil må alle ha sertifikat BE.

8.6 Togulykke med passasjertog

Dimensjonerende hendelse: Togulykke med redning, Froland

Forventet forebygging: Unngå branner som lammer kritiske samfunnsfunksjoner.

Ytelseskrav forebyggende (sammenfatning av relevante tiltak, gjennomføringstid og kompetanse/kvalitet):

- Kartlegge objekt, gjennomføre tilsyn etter handlingsplan, påfølgende saksbehandling
- Innføre og følge opp informasjonsarbeid, samarbeid med aktører, øvelse/opplæring.
- Lage innsatsplan, øve og revidere årlig

Total personellbehov/ressursbehov 11 dager årlig

Dimensjonerende krav forebyggende (sammenfatning av relevant gjennomføringstid, ressurser og kompetanse/kvalitet):

- Forebyggende:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell, samt særskilt kompetanse om brannetterforskning
- Beredskap:
Brannkonstabel med grunnkurs samt særskilt kompetanse som BER 2 (brannmester)
- Informasjon:
Kompetanse innenfor media og kommunikasjon
- Opplæring:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell og grunnleggende intern opplæring for forebyggende avdeling ved ØABV (kvalitetshåndbok) samt minimum BE sertifikat

Materiell:

Tilgang til kartverk, microsoft office pakke (MOP), infoland, drawing reader, byggforsk, FAST, BRIS, adobe professional, mobilt øvelsesutstyr (bil eller henger), Arendal kommunes saksbehandlingssystem og gjeldende kommunes saksbehandlingssystem, tjenestebil 5 dager.

Overførbarhet til andre kommuner og andre risikoområder:

Analysen er overførbar til alle våre kommuner med vei- og togtunneler. Håndteringen av et slikt scenario vil være skalerbart til størrelsen. Informasjonsarbeidet som gjøres er overførbar til annen forebyggende informasjonsvirksomhet og det samme med kursing (øvelser og opplæring). Kartlegging av objektet og tilsynsmetodikk er overførbart til annet tilsynsarbeid.

GAP

Informasjonsplan må lages. Det må vurderes om togtunneler på strekningen skal registreres som særskilte brannobjekter og føres tilsyn med. Vi må kunne tilby ekstern kurs og opplæring. I etterkant av hendelser må vi gjennom brannetterforskning evaluere hendelsen. Av materiell mangler vi tilgang til alle kommuners kartverk og saksbehandlingssystem samt programmene infoland og byggforsk. Av kompetanse og personellressurser mangler vi årsverk med kompetanse innenfor medier og kommunikasjon samt årsverk innenfor ekstern kursvirksomhet. Dersom øvelsestilhenger ikke erstattes med en øvelsesbil må alle ha sertifikat BE.

8.7 Drukning i elv

Dimensjonerende hendelse: Drukning i Nidelva, Åmli

Forventet forebygging: Mindre tap av materielle verdier, unngå tap av liv og helse

Ytelseskrav forebyggende (sammenfatning av relevante tiltak, gjennomføringstid og kompetanse/kvalitet):

- Innføre og følge opp informasjonsarbeid

Total personellbehov/ressursbehov 7 dager årlig

Dimensjonerende krav forebyggende (sammenfatning av relevant gjennomføringstid, ressurser og kompetanse/kvalitet):

- Forebyggende:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell
- Beredskap:
Brannkonstabel med grunnkurs
- Informasjon:
Kompetanse innenfor media og kommunikasjon

Materiell: Tilgang til kartverk, microsoft office pakke (MOP), BRIS, tjenestebil 1 dag.

Overførbarhet til andre kommuner og andre risikoområder:

Analysen er overførbar til alle våre kommuner. Informasjonsarbeidet som gjøres er overførbar til annen forebyggende informasjonsvirksomhet.

GAP

Informasjonsplan må lages. Av materiell mangler vi tilgang til alle kommuners kartverk. Av kompetanse og personellressurser mangler vi årsverk med kompetanse innenfor medier og kommunikasjon.

8.8 Ulykke til sjøs

Dimensjonerende hendelse: Ulykke til sjøs

Forventet forebygging: Mindre tap av materielle verdier, unngå tap av liv og helse.

Ytelseskrav forebyggende (sammenfatning av relevante tiltak, gjennomføringstid og kompetanse/kvalitet):

- Innføre og følge opp informasjonsarbeid

Total personellbehov/ressursbehov 7 dager årlig

Dimensjonerende krav forebyggende (sammenfatning av relevant gjennomføringstid, ressurser og kompetanse/kvalitet):

- Forebyggende:
Kompetanse ihht. dimensjoneringsforskriftens krav til forebyggende personell
- Beredskap:
Brannkonstabel med grunnkurs
- Informasjon:
Kompetanse innenfor media og kommunikasjon

Materiell:

Tilgang til kartverk, microsoft office pakke (MOP), BRIS, tjenestebil 1 dag.

Overførbarhet til andre kommuner og andre risikoområder:

Analysen er overførbar til alle våre kommuner. Informasjonsarbeidet som gjøres er overførbar til annen forebyggende informasjonsvirksomhet.

GAP

Informasjonsplan må lages. Av materiell mangler vi tilgang til alle kommuners kartverk. Av kompetanse og personellressurser mangler vi årsverk med kompetanse innenfor medier og kommunikasjon.

9. Ny teknologi og utfordringer

Det pågår utbygginger rundt om i kommunene våre. ØABV må være i forkant av utviklingen og sørge for å være tilstede før prosessene kommer for langt. Samarbeid med planmyndigheter og tidlig innspill i planprosessen er avgjørende for å ivareta brannvesenets innsatsmuligheter. Nyutvikling i regionen er flyplass Gullknapp (Arendal/Froland), nytt fengsel (Froland) og nye skoler med alternativ energikilde (Tvedestrand/Arendal), nytt sykehjem (Arendal), nye bolig- og hytteområder m.m.

De ansatte må ha verktøy for å kunne gjennomføre det spennet av oppgaver lover og forskrifter krever oss. Eksempelvis kjøper brannvesenet ved beredskap inn nye brannbiler med ny teknologi for å lette arbeidet med å slukke brann. Burde forebyggende i så tilfelle tatt i bruk flere og mer analyseverktøy for å få innhentet informasjon i langt større grad, og gi oss en økt evne til å forebygge flere branner? Det er mye mer samfunnsøkonomisk å forebygge brann enn å redusere konsekvensen av en allerede oppstått brann.

Vi må tilegne oss kompetanse i henhold til nye utfordringer og være fremoverlent og i forkant. Alle nye utfordringer som øker spennet på arbeidsoppgaver må være kompetansegivende og legges inn i kompetanseplan for forebyggende avdeling. Dette arbeidet krever høyt fokus og en fremoverlent leder som legger til rette for at vi når våre mål og målsetninger til tross for nye utfordringer.